

ชื่อการศึกษา คั่นคว้ออิสระ การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เมืองเทิงบ้านฉั้น
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ผู้ศึกษา นางสาวกัลปพฤกษ์ มุงเมือง ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน)
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์จันตรี คุปตะวาทีน ปีการศึกษา 2546

บทคัดย่อ

การศึกษาคั่นคว้ออิสระครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) พัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง เมืองเทิงบ้านฉั้น สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ (2) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง เมืองเทิงบ้านฉั้น

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2547
โรงเรียนอนุบาลจิว (สักสันเชียงใหม่) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 4
1 ห้องเรียน จำนวน 20 คน ได้จากการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ
หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เมืองเทิงบ้านฉั้น แผนการจัดการเรียนรู้ แบบฝึกหัดท้ายบทเรียน
แบบทดสอบหลังเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่
การหาประสิทธิภาพโดยใช้สถิติ E_1/E_2 ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า (1) หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง เมืองเทิงบ้านฉั้น มีประสิทธิภาพ
80.40 / 84.50 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80 / 80 (2) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม
ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ หนังสืออ่านเพิ่มเติม ประถมศึกษา

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก
รองศาสตราจารย์จันตรี คุปตะวาทีน ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและติดตามการทำการศึกษาค้นคว้า
อิสระครั้งนี้ นับตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ จึงขอขอบพระคุณในความกรุณา
ของท่านเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบคุณอาจารย์สืบศักดิ์ พรหมแย้ม ผู้อำนวยความสะดวกข้อมูลอันเป็นประโยชน์ยิ่งในการ
ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ ตลอดจนช่วยตรวจสอบความถูกต้อง ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิที่
กรุณาให้แนวคิด คำแนะนำ และช่วยตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ รวมถึงอาจารย์ปยุตวิษ แก้วปิ่น ที่
ให้กำลังใจและช่วยเหลือในการศึกษาค้นคว้าจนสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ขอขอบคุณอาจารย์และ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลจิว (สักสันเชียงใหม่) ที่ให้ความร่วมมือใน
การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาขอมอบเป็นกตัญญูกตเวทิตา
แด่บุพการี ที่ได้อบรมสั่งสอน ให้ความรักความเมตตา อุปการะและสนับสนุนการศึกษาตลอดมา

กัลปพฤกษ์ มุงเมือง

กรกฎาคม 2547

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ซ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	3
ขอบเขตการศึกษา.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความสำคัญของการอ่าน.....	7
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม... ..	8
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างหนังสือเสริมประสบการณ์ ประเภท หนังสืออ่านเพิ่มเติม.....	10
เอกสารที่เกี่ยวกับอำเภอเทิง.....	24
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ.....	28
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม.....	29
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	31
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	31
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	31
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	38
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
บทที่ 4 ผลการศึกษาค้นคว้าอิสระ.....	40
ตอนที่ 1 การทดสอบประสิทธิภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เมืองเทิงบ้านฉัน... ..	40
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เมืองเทิงบ้านฉัน.....	47

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	50
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	50
อภิปรายผล.....	52
ข้อเสนอแนะ.....	53
บรรณานุกรม.....	55
ภาคผนวก.....	57
ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ.....	59
ตัวอย่างหนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ.....	60
ข เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	63
หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เมืองเทิงบ้านฉัน.....	64
ค ตารางวิเคราะห์เนื้อหาแผนการจัดการเรียนรู้.....	135
แผนการจัดการเรียนรู้.....	136
ง แบบฝึกหัดท้ายบทเรียน.....	153
แบบทดสอบหลังเรียน.....	164
จ แบบรายงานผลการทดสอบและหาประสิทธิภาพเครื่องมือ.....	172
ฉ แบบสอบถามความพึงพอใจ.....	186
ช แบบประเมินหนังสืออ่านเพิ่มเติม.....	188
ประวัติผู้ศึกษา.....	190

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนประเมิน หนังสือ เรื่อง เมืองเทิงบ้านฉัน.....	40
ตารางที่ 4.2 ร้อยละของคะแนนจากการทดสอบประสิทธิภาพแบบฝึกหัดท้ายบทเรียน ของนักเรียน.....	42
ตารางที่ 4.3 ร้อยละของคะแนนจากการทดสอบประสิทธิภาพแบบทดสอบหลังเรียน ของนักเรียนกลุ่ม 5 คน.....	43
ตารางที่ 4.4 ร้อยละของคะแนนจากการทำแบบฝึกหัดของนักเรียนแต่ละคนหลังการอ่าน หนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง เมืองเทิงบ้านฉัน.....	44
ตารางที่ 4.5 ค่าคะแนนและค่าร้อยละของคะแนนจากการทำแบบทดสอบหลังเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.....	45
ตารางที่ 4.6 การเปรียบเทียบร้อยละของคะแนนจากการทดสอบประสิทธิภาพของ แบบฝึกหัดและแบบทดสอบหลังเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6...47	47
ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการวิเคราะห์ความพึงพอใจ ของนักเรียนต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เมืองเทิงบ้านฉัน.....	47

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การอ่านมีความสำคัญและจำเป็นต่อชีวิตและความเป็นอยู่ของมนุษย์ในยุคปัจจุบัน เพราะการอ่านเป็นเครื่องมือที่ทำให้ได้ซึ่งความรู้ การอ่านทำให้ทันต่อเหตุการณ์ การเปลี่ยนแปลงของสังคม ซึ่งในปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้รุดหน้าไปอย่างรวดเร็ว หากลำพังเราจะฟังจากการบอกเล่าหรือจากสื่อโทรทัศน์คงจะไม่เพียงพอ การอ่านทำให้ได้แนวคิด ความรู้ละเอียดลึกซึ้ง และสามารถนำไปแก้ปัญหาส่วนตัวและปัญหาสังคมได้ การอ่านทำให้มีความคิดสร้างสรรค์ นอกจากนี้ การอ่านยังทำให้เกิดความเพลิดเพลินและตอบสนองความต้องการทางด้านสันตนาการได้อีกด้วย

การสร้างนักอ่าน ต้องเริ่มจากครอบครัว พ่อแม่ ผู้ปกครอง การบ่มเพาะนิสัยรักการอ่าน ใ้บุตรธิดา ถือเป็น การวางรากฐานทางการอ่านที่สำคัญในขั้นแรก และสถานศึกษา คือสถาบันที่สองที่เป็นตัวจักรสำคัญในการพัฒนาทักษะทางด้านภาษา โดยเฉพาะทักษะการอ่าน เพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนและศึกษาค้นคว้าให้แก่ผู้เรียน

เป้าหมายทางการศึกษาในปัจจุบัน ตลอดจนความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิชาการแขนงต่าง ๆ ทำให้เกิดความตื่นตัวในเรื่องการอ่านอย่างชัดเจน นักเรียนตั้งแต่ระดับอนุบาล ประถมศึกษา มัธยมศึกษา ไปจนถึงนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัย ได้รับการส่งเสริมทั้งทางตรงและทางอ้อมในเรื่องการอ่านอย่างมาก นอกจากหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่โดยตรงในการผลิตหนังสืออ่านประเภท สร้างเสริมประสบการณ์และหนังสืออ่านประกอบทั่วไปแล้ว ในภาคเอกชนก็เร่งผลิตหนังสือชนิดต่าง ๆ ออกมาเสริมความต้องการดังกล่าวตลอดเวลา แต่ก็ยังไม่เพียงพอต่อความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หนังสือที่ผลิตออกมาจากหน่วยงานของรัฐที่แจกจ่ายไปยังสถานศึกษาทั่วประเทศยังไม่เพียงพอ และหนังสือที่ผลิตออกมาจากภาคเอกชนก็มีราคาค่อนข้างสูง ทำให้สถานศึกษาเล็ก ๆ ที่มีเงินงบประมาณจำกัดไม่สามารถจัดซื้อหนังสือให้นักเรียนของตนได้อ่านในลักษณะที่หลากหลาย และทั่วถึง จากการสำรวจห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาหลาย ๆ แห่ง ไม่มีโรงเรียนใดที่มีหนังสือประวัตินท้องถิ่น โดยเฉพาะประวัติอำเภอและตำนานต่าง ๆ ในท้องถิ่น ที่ได้มาตรฐาน ให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าหรืออ่านเพิ่มเติม

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูจัดการเรียนรู้โดยนำท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วม ไม่ว่าจะเห็นบุคคล สถานที่ โบราณสถาน โบราณวัตถุ หรือประวัติศาสตร์ของท้องถิ่น นิทานพื้นบ้านในท้องถิ่น โรงเรียนแต่ละแห่งมีสิทธิเลือกใช้แบบเรียนแกนกลางที่กรมวิชาการหรือสำนักพิมพ์เอกชนที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพและรับรองมาตรฐาน จากกรมวิชาการสำหรับให้ครูใช้เป็นแนวทางจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรใหม่ นอกเหนือจากนี้ โรงเรียนจะต้องจัดทำสื่อการเรียนการสอนประเภทอื่น ๆ ไว้สำหรับให้บริการครู นักเรียน เช่น หนังสืออ้างอิง หรือหนังสือเสริมประสบการณ์ หนังสืออ่านนอกเวลา หนังสือส่งเสริมการอ่าน อุดมเชยกีวศ์ (2545 : 12 -15) ได้ให้แนวคิดในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ไว้ว่า พื้นฐานของชีวิต ประเพณี และวัฒนธรรม โดยนำข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนที่เป็นชีวิตจริง และเรื่องธรรมชาติ

สิ่งแวดล้อมใกล้ตัวผู้เรียน มาจัดทำหลักสูตรเพื่อให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าและเรียนรู้อย่างมีความสุข

นอกจากนี้ การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมยังสอดคล้องกับ โครงสร้างหลักสูตรตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่มุ่งเน้นให้สถานศึกษาจัดทำสาระของหลักสูตรขึ้นเอง โดยการปรับเนื้อหาหลักสูตรให้เป็นเรื่องราวของท้องถิ่นเป็นหลัก ซึ่งสอดคล้องกับจินตนา ไบกาซูยี (2537: 159) ได้กล่าวไว้ว่า...สภาพท้องถิ่นหรือปัญหาในท้องถิ่นก็ควรนำมาเป็นหัวข้อในการเขียนหนังสือเสริมประสบการณ์ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสิ่งที่อยู่ในท้องถิ่น ซึ่งสามารถจะอดคนต่างถิ่นให้รู้จักของดีในท้องถิ่น เช่น อาชีพที่สำคัญ สถานที่สำคัญ บุคคลที่สำคัญของท้องถิ่น... เป็นต้น

ปัจจุบันหนังสืออ่านเพิ่มเติมมีความสำคัญและเป็นปัจจัยสำคัญต่อการเรียนการสอน จึงเป็นหน้าที่ของครูที่จะสนองตอบจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การจัดประสบการณ์เพื่อให้นักเรียนเกิดนิสัยรักการอ่านและใฝ่หาความรู้ด้วยตนเอง โดยพัฒนาหนังสือให้เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น

นอกจากการสนับสนุนนักเรียนให้รักการอ่านและเห็นความสำคัญของการอ่านแล้ว ผู้ศึกษาได้เห็นความสำคัญของท้องถิ่นที่ทุกวันนี้เด็กและเยาวชนขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับท้องถิ่นของตนที่อาศัยมาตั้งแต่บรรพบุรุษ ดังนั้นเพื่อเป็นการส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนเกิดความรักและภาคภูมิใจในท้องถิ่น จึงมีแนวคิดที่จะพัฒนาหนังสือสารคดีเกี่ยวกับท้องถิ่นในรูปแบบของหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่เหมาะสมกับวัยของเด็ก

จากความสำคัญดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงได้จัดทำหนังสือเสริมประสบการณ์ประเภทหนังสืออ่านเพิ่มเติม โดยใช้ประวัติศาสตร์ การดำรงชีวิต สถานที่ในท้องถิ่น ที่นักเรียนอาศัยอยู่คืออำเภอเทิง เพื่อให้นักเรียนที่อาศัยอยู่ในอำเภอเทิงได้ศึกษา อ่านเพิ่มเติม และใช้ประกอบการเรียนการสอน

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

2.1 เพื่อพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง เมืองเทิงบ้านฉัน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์

2.2 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง เมืองเทิงบ้านฉัน

3. ขอบเขตการศึกษา

ขอบเขตด้านเนื้อหา

หนังสืออ่านเพิ่มเติมใช้ประกอบกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง เมืองเทิงบ้านฉัน จำนวน 5 ตอน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลจิว (สักสันเชียงใหม่)

ตอนที่ 1 ถิ่นเทิง เมืองเก่า มีเนื้อหาเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของชื่อ เชื้อสายคนเมืองเทิง สถานที่ต่าง ๆ ประชากร อาณาเขต แผนที่ เขตการปกครองในแต่ละสมัย

ตอนที่ 2 วันนี้ที่เมืองเทิง ภูมิประเทศ ทรัพยากรธรรมชาติ เศรษฐกิจ สังคม และประชากร

ตอนที่ 3 วัฒนธรรมประเพณี และของดีเมืองเทิง วัฒนธรรม ประเพณี การละเล่นพื้นบ้าน แหล่งท่องเที่ยว ของฝากจากเมืองเทิง

ตอนที่ 4 สิ่งศักดิ์สิทธิ์คู่เมืองเทิง มีเนื้อหาเกี่ยวกับหลักฐานทางโบราณคดี พระบรมธาตุ พระธาตุ วัดที่เก่าแก่ วัดร้าง

ตอนที่ 5 วรรณกรรมพื้นบ้านเมืองเทิง ตำนานนางอุทรา ตำนานพระบรมธาตุจอมจ้อ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ในการศึกษาครั้งนี้ประชากร เป็น นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 โรงเรียนอนุบาลจิว (สักสันเชียงใหม่) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 4 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2547 จำนวน 4 ห้องเรียน รวม 125 คน

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลจิว (สักสันเชียงใหม่) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 4 กลุ่มตัวอย่างเลือกแบบเจาะจง 1 ห้องเรียน จำนวน 20 คน

ระยะเวลาที่ใช้ศึกษา ทำการทดลองภาคเรียนที่ 1 / 2547 ระหว่างวันที่ 19 - 23 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2547 รวม 11 ชั่วโมง

4. นิยามศัพท์เฉพาะ

4.1 หนังสืออ่านเพิ่มเติม หมายถึง หนังสือเสริมประสบการณ์สำหรับเด็กที่ผู้ศึกษาพัฒนาขึ้น ประกอบกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง เมืองเทิงบ้านฉัน

4.2 เมืองเทิง หมายถึง อำเภอเทิง ซึ่งเป็นอำเภอหนึ่งของจังหวัดเชียงราย อยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงของจังหวัดเชียงราย เป็นอำเภอที่ได้รับการจดทะเบียนจากกองโบราณคดี กรมศิลปากร ว่าเป็นเมืองโบราณแห่งหนึ่งของประเทศไทย

4.3 เกณฑ์มาตรฐาน หมายถึง เกณฑ์ที่ผู้ศึกษาใช้เป็นมาตรฐานในการพิจารณาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เมืองเทิงบ้านฉัน ที่มีประสิทธิภาพ 80 / 80 80 ตัวแรก คือ ค่าเฉลี่ยคะแนนจากการทำแบบฝึกหัด 80 ตัวหลัง คือ ค่าเฉลี่ยคะแนนจากการทำแบบทดสอบหลังเรียน ของนักเรียนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80

4.4 ความพึงพอใจของนักเรียน หมายถึง ความรู้สึก ความชอบ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง เมืองเทิงบ้านฉัน

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

5.1 หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เมืองเทิงบ้านฉัน ช่วยเพิ่มเติมความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับท้องถิ่นและช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความรัก และภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง

5.2 ครูผู้สอนมีสื่อประเภทสิ่งพิมพ์ใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ที่มีประสิทธิภาพเหมาะสม

5.3 หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เมืองเทิงบ้านฉัน ช่วยให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับอำเภอเทิงแก่ผู้สนใจและนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวอำเภอเทิง

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เมืองเทิงบ้านฉันทน์ ดังนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความสำคัญของการอ่าน
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างหนังสือเสริมประสบการณ์ประเภทหนังสืออ่านเพิ่มเติม
4. เอกสารที่เกี่ยวกับอำเภอเทิง
5. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความสำคัญของการอ่าน

การอ่านเป็นทักษะที่ซับซ้อน ต้องอาศัยการทำงานของสมองชั้นสูงสุด กล่าวคือ ต้องอาศัยการนึกย้อนกลับ การหาเหตุผล การใช้จินตนาการ การเรียบเรียงเป็นหมวดหมู่ การนำไปใช้ การแก้ปัญหา ทักษะการอ่านเป็นทักษะที่จำเป็นและให้ประโยชน์แก่มนุษย์มากในทุกด้าน ทั้งด้าน การศึกษาหาความรู้ การประกอบอาชีพ และด้านความเพลิดเพลิน โดยเฉพาะในปัจจุบันนี้ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและมีสิ่งต่าง ๆ เกิดขึ้นมากมาย ทำให้เกิดการเรียนรู้โดยไม่มีสิ้นสุด การอ่านจึงมีความสำคัญที่โรงเรียน ครูผู้สอน ผู้ปกครอง จะต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียน เกิดนิสัยรักการอ่านและเห็นความสำคัญของการอ่าน

ความสำคัญของการอ่าน

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ทรงบรรยายถึงความสำคัญของการอ่านหนังสือ ในการประชุมใหญ่สามัญประจำปี พ.ศ. 2530 ของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย (จินตนา ไบกาชยี่ 2534: 58) สรุปดังนี้

1. การอ่านหนังสือทำให้ได้เนื้อหาสาระความรู้มากกว่าการศึกษาความรู้ด้วยวิธีอื่น ๆ เช่น การฟัง
2. ผู้อ่านสามารถอ่านหนังสือได้โดยไม่มีการจำกัดเวลาและสถานที่ สามารถนำไปไหนต่อไหนได้
3. หนังสือเป็นสื่อที่เก็บได้นานกว่าสื่ออย่างอื่น ซึ่งมักมีอายุการใช้งานโดยจำกัด
4. ผู้อ่านสามารถฝึกการคิดและสร้างจินตนาการได้เองในขณะที่อ่าน
5. การอ่านส่งเสริมให้สมองดี มีสมาธินานกว่าและมากกว่าสื่ออย่างอื่น ทั้งนี้เพราะขณะอ่านจิตใจจะต้องมุ่งมั่นกับข้อความพินิจพิเคราะห์ข้อความ
6. ผู้อ่านเป็นผู้กำหนดการอ่านได้ด้วยตนเอง จะอ่านคร่าว ๆ อ่านละเอียด อ่านข้าม หรืออ่านทุกตัวอักษร เป็นไปตามใจผู้อ่าน หรือจะเลือกอ่านเล่มไหนก็ได้ เพราะหนังสือมีมากสามารถเลือกอ่านเองได้
7. หนังสือมีหลากหลายรูปแบบและมีราคาถูกกว่าสื่ออย่างอื่น ทำให้สมองผู้อ่านเปิดกว้าง สร้างแนวคิดและทัศนะได้มากกว่า ทำให้ผู้อ่านไม่ติดกับแนวคิดใด ๆ โดยเฉพาะ
8. ผู้อ่านเกิดความคิดเห็นด้วยตนเอง วินิจฉัยเนื้อหาสาระได้ด้วยตนเองรวมทั้งหนังสือบางเล่ม สามารถนำไปปฏิบัติได้ด้วย เมื่อปฏิบัติแล้วก็เกิดผลดี

จินตนา ไบกาซูยี ได้ให้ความสำคัญของการอ่าน ไว้ว่า การอ่านเป็นสิ่งสำคัญในชีวิตประจำวัน เริ่มตั้งแต่อ่านหนังสือพิมพ์ อ่านชื่อถนนหนทาง ป้ายจราจร ป้ายโฆษณา แบบฟอร์มราชการ สลากยา คำสั่ง ประกาศ นวนิยาย การ์ตูน ถ้าคนใดอ่านไม่ออก ชีวิตจะโศคร้ายเหมือนคนตาบอด ไม่รับรู้ข่าวสารความเป็นไปของโลกนี้ ยุคนี้เป็นยุคแห่งข่าวสาร คนที่อ่านหูตากว้างขวางกว่าคนที่ไม่อ่าน

การอ่าน เป็นสิ่งสำคัญในการเรียนและการศึกษาหาวิชาความรู้เพื่อประกอบอาชีพในอนาคต เริ่มตั้งแต่อ่านให้ออก อ่านให้ได้ อ่านให้เก่ง และมีนิสัยรักการอ่าน การอ่านเป็นทักษะหนึ่งที่ใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้

การอ่าน เป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาความเจริญของงามทางสมอง และสติปัญญา การอ่านเป็นปฏิกิริยาที่ดีที่บำรุงสมองให้เจริญวัย พลอยพาให้สติปัญญาของงามไปในทางที่ถูกต้อง

การอ่านเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้ชีวิตมีความบันเทิง มีการพักผ่อนหย่อนใจจากชีวิตประจำวัน ซึ่งมีการแข่งขันทำงานเพื่อหาเงินมายังชีพ การอ่านถือเป็นการพักผ่อนที่มีคุณภาพ ทำให้ชีวิตมีรสชาติและสีสันเพิ่มขึ้น

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2540: 1) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านว่า การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการเสาะแสวงหาความรู้ การรู้และใช้วิธีการอ่านที่ถูกต้องจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้อ่านทุกคน การรู้จักฝึกฝนอ่านอย่างสม่ำเสมอจะช่วยให้ผู้อ่านมีพื้นฐานในการอ่านที่ดี ซึ่งจะช่วยให้เกิดความชำนาญและมีความรู้กว้างขวางด้วย

จากความสำคัญของการอ่านที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การอ่านเป็นทักษะหนึ่งที่ใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ สามารถนำไปใช้แก้ปัญหาพัฒนาชีวิตและสร้างความเพลิดเพลินให้แก่ผู้อ่าน

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในส่วนหลักสูตรแกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมนั้น ได้กำหนดคุณภาพและมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระไว้ โดยจะกล่าวถึงเฉพาะในส่วนของช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6) และลงรายละเอียดสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ที่เกี่ยวข้องกับหนังสืออ่านเพิ่มเติม เมื่อถึงบ้านชั้น

สาระที่เป็นองค์ความรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้กลุ่มสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ประกอบด้วย

1. สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม
2. สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

3. สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์
4. สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์
5. สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

คุณภาพของผู้เรียน ช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6)

1. รู้เรื่องจังหวัด ภาค และประเทศของตนเอง สังคม ประเพณี และวัฒนธรรม การเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ ศาสนา ศิลปกรรม จริยธรรม บทบาท สิทธิหน้าที่ เศรษฐศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์
2. ปฏิบัติตนตามหลักธรรมคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ ศาสนพิธี พิธีกรรม บทบาท สิทธิหน้าที่ในฐานะที่เป็นพลเมืองดีของท้องถิ่น จังหวัดและประเทศ
3. พัฒนาแนวคิดทางสังคมศาสตร์ คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ความเชื่อ ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม การดำเนินชีวิต และการเปลี่ยนแปลงทางสังคมจากอดีตสู่ปัจจุบัน

หนังสือเมืองเทิงบ้านฉัน จัดทำขึ้นเพื่อใช้ประกอบการจัดการเรียนการสอนในสาระที่ 2 สาระที่ 4 และ สาระที่ 5 เป็นสำคัญ โดยมีมาตรฐานแต่ละสาระดังนี้
(กรมวิชาการ 2546: 153-174)

มาตรฐานการเรียนรู้สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำรงชีวิตในสังคม
มาตรฐาน ส 2.1 : ปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี ตามกฎหมาย ประเพณี และวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข

มาตรฐานการเรียนรู้สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส 4.1 : เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลา และยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ และสามารถใช่วิธีการทางประวัติศาสตร์บนพื้นฐานของความเป็นเหตุเป็นผลมาวิเคราะห์ เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

มาตรฐาน ส 4.2 : เข้าใจพัฒนาการของมนุษย์ชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในแง่ความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

มาตรฐาน ส 4.3 : เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความภาคภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

มาตรฐานการเรียนรู้สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส 5.1: เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ ตระหนักถึงความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งที่ปรากฏในระวางที่ ซึ่งมีผลต่อกันและกันในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหาข้อมูล ภูมิสารสนเทศ ซึ่งจะนำไปสู่การใช้และการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ส 5.2 : เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วัฒนธรรม และมีจิตสำนึก อนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างหนังสือเสริมประสบการณ์ ประเภท หนังสืออ่านเพิ่มเติม

3.1 ความหมายของหนังสือเสริมประสบการณ์

หนังสือเสริมประสบการณ์ ตามประกาศนโยบายการใช้และการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน และแนวการใช้สื่อ หนังสือเสริมประสบการณ์เป็นหนังสือที่กระทรวงศึกษาธิการอนุญาตให้ใช้ในโรงเรียนได้ แต่ไม่ได้กำหนดให้เป็นหนังสือเรียน ช่วยให้ผู้เรียนศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน เกิดความซาบซึ้งในคุณค่าของภาษา เสริมสร้างทักษะและนิสัยรักการอ่าน ช่วยเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจในสิ่งที่เรียนรู้ตามหลักสูตร หนังสือเสริมประสบการณ์แยกประเภทเป็น

1) หนังสืออ่านนอกเวลา เป็นหนังสือที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้ใช้ในการเรียนวิชาใดวิชาหนึ่ง ตามหลักสูตร นอกเหนือจากหนังสือเรียน สำหรับให้นักเรียนอ่านนอกเวลาเรียน โดยถือว่ากิจกรรมการเรียนเกี่ยวกับหนังสือนี้ เป็นส่วนหนึ่งกับการเรียนตามหลักสูตร

2) หนังสืออ่านเพิ่มเติม เป็นหนังสือที่มีสาระอิงหลักสูตร สำหรับให้นักเรียนเรียน เพื่อศึกษา หาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองตามความเหมาะสมของวัย และความสามารถในการอ่านของแต่ละบุคคล

3) หนังสืออุเทศ เป็นหนังสือที่ใช้สำหรับค้นคว้าอ้างอิงเกี่ยวกับการเรียน โดยมี การเรียบเรียงเป็นเชิงวิชาการ

4) หนังสือส่งเสริมการอ่าน เป็นหนังสือที่จัดทำขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เน้นไปในทางส่งเสริมให้ผู้อ่านเกิดทักษะในการอ่าน และนิสัยรักการอ่านยิ่งขึ้น อาจเป็นหนังสือสารคดี นวนิยาย นิทาน ฯลฯ ที่มีลักษณะไม่ขัดต่อวัฒนธรรม ประเพณีและศีลธรรมอันดีงาม ให้ความรู้ มีคติ และมีสาระประโยชน์

หนังสืออ่านเพิ่มเติมและหนังสือส่งเสริมการอ่านนั้น ครูอาจารย์ที่สอนอยู่ในระดับ ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา มีโอกาสจะจัดทำและเขียนขึ้น เพื่อใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียน การสอนของตนได้มากที่สุด และตามความคิดเห็นของ จินตนา ไบกาซูยี (2539) ได้กล่าวไว้ว่า “...หนังสือเสริมประสบการณ์ที่ครูอาจารย์น่าจะจัดทำมากที่สุด และจัดทำโดยไม่ยาก คือ หนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับวิชาต่าง ๆ...”

3.2 ความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

หนังสืออ่านเพิ่มเติมเป็นหนังสือเสริมประสบการณ์ประเภทหนึ่งที่กระทรวงศึกษาธิการ ได้อนุญาตให้นำมาใช้ในโรงเรียนได้ นอกเหนือจากหนังสือเรียน มีผู้ให้ความหมายของหนังสืออ่าน เพิ่มเติมไว้ดังนี้

กรมวิชาการ (2539) ได้ให้คำจำกัดความของหนังสืออ่านเพิ่มเติมว่า เป็นหนังสือที่ บรรจุความรู้ ซึ่งอาจจะเป็นความรู้ส่วนใดส่วนหนึ่งจากหลักสูตร หรือความรู้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งซึ่ง เป็นประโยชน์เสริมประสบการณ์ให้แก่ผู้อ่าน ซึ่งเป็นนักเรียนวัยต่าง ๆ มีลักษณะแนวการเขียนทั้ง ในแง่ให้สาระ ประโยชน์ โดยตรงในลักษณะการเขียนแบบสารคดี (non fiction) และให้ความสนุก ในลักษณะการเขียนแบบบันเทิงคดี (fiction) ปะปนอยู่ด้วย แต่เน้นหนักในแง่ให้สาระ ประโยชน์ มากกว่าความบันเทิง หนังสืออ่านเพิ่มเติมในสมัยก่อนมักเรียกชื่อว่า หนังสืออ่านประกอบ หนังสือ ประกอบการเรียนการสอน เป็นต้น

กระทรวงศึกษาธิการ (2522: 25) กล่าวว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติม เป็นแบบเรียนประเภท หนึ่งไม่บังคับใช้เพียงแต่กระทรวงศึกษาธิการระบุชื่อไว้ในคำสั่ง เรื่องการกำหนดแบบเรียนสำหรับ เลือกลงใช้ สำหรับให้โรงเรียนจัดหาไว้ในห้องสมุดโรงเรียน หนังสืออ่านเพิ่มเติมมีเนื้อหาอิงหลักสูตร แต่มีรายละเอียดมากกว่า เขียนชวนอ่านมากกว่าแบบเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนได้อ่านเพิ่มเติมด้วยตนเอง หนังสืออ่านเพิ่มเติมจะมีการระบุไว้ว่าสำหรับเด็กในระดับใด วิชาใด

จินตนา ไบกาซูยี (2534: 19) กล่าวว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมคือ หนังสือที่มีสาระอิง หลักสูตร สำหรับให้นักเรียนอ่าน เพื่อศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง ตามความเหมาะสมของวัย และความสามารถในการอ่านของแต่ละบุคคล

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติม คือ หนังสือที่มีเนื้อหาสาระอิงหลักสูตรแต่มีรายละเอียดมากกว่า เขียนชวนอ่านมากกว่าแบบเรียน และเป็นหนังสือที่เด็กนักเรียนสามารถใช้ศึกษา หาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง ตามความเหมาะสมของวัยและความสามารถในการอ่านของแต่ละบุคคล

3.3 ความสำคัญและความจำเป็นในการพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม

กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ มีนโยบายและแนวส่งเสริมการจัดทำหนังสือเสริมประสบการณ์มีดังนี้

1. กรมวิชาการได้ประกาศนโยบายการใช้และพัฒนาสื่อการเรียนการสอนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา รวมทั้งแนวทางการใช้และพัฒนาสื่อการเรียนการสอนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ซึ่งเป็นเอกสารแนบท้ายประกาศดังกล่าวด้วย ในเอกสารแนบการใช้และพัฒนาสื่อการเรียนการสอน ดังกล่าว ได้มีข้อความที่แสดงการสนับสนุนการจัดทำหนังสือเสริมประสบการณ์อย่างชัดเจนในข้อ 5 ความว่า “...ส่งเสริมให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค มีส่วนร่วมในการจัดทำหนังสือเสริมประสบการณ์และอุปกรณ์การเรียนการสอนทุกระดับชั้น ทุกกลุ่มประสบการณ์และทุกรายวิชา ...”

นอกจากนี้แล้ว กรมวิชาการยังสนับสนุนส่งเสริมให้มีการดำเนินงานอย่างจริงจัง ตามแนวทางการใช้และพัฒนาสื่อการเรียนการสอนในข้อ 5 นี้ ที่เห็นประจักษ์อย่างชัดเจน คือ การกำหนดแนวทางปฏิบัติ โดยกรมวิชาการได้กำหนดไว้ว่า จะจัดทำเอกสารเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจในการผลิตสื่อการเรียนการสอน ให้แก่โรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งจะดำเนินการและหรือสนับสนุนให้มีการอบรมครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ให้รู้จักการผลิตหนังสือเสริมประสบการณ์ด้วยเหตุนี้จึงเป็นเครื่องยืนยันว่า ครูอาจารย์ผู้สอนที่อยู่ในสถาบันการศึกษาระดับต่าง ๆ สามารถจะเขียนและจัดทำหนังสือเสริมประสบการณ์ได้อย่างเต็มที่

2. นอกจากประกาศนโยบายแนวทางการใช้และพัฒนาสื่อการเรียนการสอนตลอดจนแนวดำเนินงานดังกล่าวแล้ว กรมวิชาการยังสนับสนุนในรูปแบบการจัดทำหนังสือเสริมประสบการณ์ในรูปสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ และการจัดการอบรมเป็นครั้งคราว โดยมีวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิในด้านต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือให้โรงเรียนและท้องถิ่น สามารถพัฒนาหนังสือเสริมประสบการณ์ขึ้นใช้ตามความต้องการ

3. สื่อการเรียนการสอนประเภทหนังสือเสริมประสบการณ์ที่หน่วยงานภาครัฐ ท้องถิ่น (เขต – จังหวัด) โรงเรียนและเอกชนทำ มีความสำคัญยิ่ง ที่จะช่วยให้โรงเรียนมีสื่อการเรียนการสอน ที่มีคุณภาพ สามารถนำไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

หนังสือเสริมประสบการณ์ที่ควรจัดทำ มีดังนี้

ระดับประถมศึกษา

(1) กลุ่มทักษะ ๔ ภาษาไทย

- หนังสือส่งเสริมการอ่าน ที่มีเนื้อหาทางภาษาสอดคล้องกับหลักสูตร ส่งเสริมการใช้ภาษา สนุกในการอ่าน และส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน

- อุปกรณ์การเรียนรู้แบบต่าง ๆ ทั้งในรูปแบบสิ่งพิมพ์ และสื่อที่ไม่ใช่สิ่งพิมพ์ เกมต่าง ๆ

- แบบฝึกหัดสำหรับนักเรียนที่มีคุณภาพ ซึ่งส่งเสริมการฝึกฝนทักษะทางภาษาเพิ่มเติมจากบทเรียน มีการฝึกตามขั้นตอนการเรียนรู้ทางภาษา ฝึกกระบวนการคิด กระบวนการสื่อความและการพัฒนาการใช้ภาษาอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ใช่แบบทดสอบที่วัดเฉพาะความจำเป็นเท่านั้น

- หนังสืออ้างอิงทางภาษาสำหรับครูใช้ค้นคว้าประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

(2) กลุ่มทักษะ ๔ คณิตศาสตร์

- หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับหลักสูตร

- หนังสือส่งเสริมการอ่านที่จะสร้างเจตคติของผู้เรียนต่อวิชาคณิตศาสตร์

- เกม อุปกรณ์ ในการสอนคณิตศาสตร์ต่าง ๆ

- แบบฝึกหัดที่พัฒนาทักษะคณิตศาสตร์ และฝึกฝนกระบวนการคิด

(3) กลุ่มส่งเสริมประสบการณ์ชีวิต

- หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สอดคล้องกับหลักสูตร

- อุปกรณ์ วัสดุต่าง ๆ

- แบบฝึกหัดที่ส่งเสริมกระบวนการคิดและส่งเสริมกระบวนการเข้าสังคม

- หนังสืออ้างอิงสำหรับครู

(4) กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย

- หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สอดคล้องกับหลักสูตร

- หนังสือส่งเสริมการอ่านที่สอดแทรกคุณธรรม

-แบบฝึกหัดที่ส่งเสริมกระบวนการคิด และส่งเสริมกระบวนการเข้าสังคม และพัฒนาบุคลิกภาพ

-หนังสืออ้างอิงสำหรับครู

(5) กลุ่มการทำงานพื้นฐานอาชีพ

-หนังสือส่งเสริมการอ่านที่จะสร้างเจตคติการรักการทำงาน

-หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับหลักสูตร

(6) กลุ่มประสบการณ์พิเศษ

-หนังสือเสริมประสบการณ์ที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับหลักสูตร

-แบบฝึกหัดที่พัฒนาทักษะทางการใช้ภาษา

-หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับหลักสูตร

-เกมส่งเสริมการเรียนรู้ต่าง ๆ อุปกรณ์วัสดุ

-หนังสืออ้างอิงสำหรับครู

ดังนั้น จึงเห็นได้ว่ากระทรวงศึกษาธิการ โดยกรมวิชาการ ได้พยายามให้หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งรัฐและเอกชน รวมทั้ง โรงเรียนและครูอาจารย์ที่สอนนักเรียนในชั้นเรียน มีโอกาสจัดทำและส่งเสริมการใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง เพื่อให้หลักการ จุดหมายและแนวดำเนินการของหลักสูตรฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2533) และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ที่สนับสนุนให้จัดการเรียนการสอนยืดหยุ่นตามเหตุการณ์และสภาพท้องถิ่น โดยให้ท้องถิ่นพัฒนาหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นตามความเหมาะสม เพื่อให้นักเรียนสามารถนำเอาการศึกษาซึ่งเป็นประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิต ตลอดจนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การเปลี่ยนแปลงทางสังคม จนสามารถปฏิบัติตนให้มีความสุขอยู่ในครอบครัว และสังคมอย่างสงบสุข อีกทั้งยังมีนิสัยรักการอ่านและการใฝ่หาความรู้อย่างสม่ำเสมอ เหล่านี้คือแก่นสำคัญที่หลักสูตรกำหนดไว้

หนังสือเสริมประสบการณ์ประเภทต่าง ๆ ตามที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น ในปัจจุบันเป็นปัจจัยสำคัญในการเรียนการสอนทั้งครูและนักเรียน อีกทั้งในหลักสูตรและนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ โดยกรมวิชาการเองก็สนับสนุนให้มีการผลิต และการใช้หนังสือเสริมประสบการณ์อย่างกว้างขวางและแพร่หลาย ทั้งนี้เพราะการเรียนการสอนของครูและนักเรียนจะใช้เพียง

หนังสือเรียนที่กำหนดให้เรียนในชั้นเรียนแต่เพียงอย่างเดียว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้อย่างชัดเจนแล้วว่า ให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะ มีนิสัยรักการอ่านและใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ ดังนั้นการจะให้บรรลุจุดมุ่งหมายเหล่านี้ได้ ผู้สอนและผู้เรียนจะต้องใช้สื่อการเรียนการสอนที่หลากหลาย นอกเหนือจากหนังสือเรียนที่กำหนดนั้นคือ หนังสือเสริมประสบการณ์ต่าง ๆ มีความสำคัญต่อการเรียนการสอนในชั้นเรียนไม่แพ้หนังสือเรียนทีเดียว

เมื่อเป็นเช่นนี้ โรงเรียนจึงควรสนับสนุนการผลิตและใช้หนังสือเสริมประสบการณ์อย่างกว้างขวาง ทั้งในระดับครูอาจารย์ผู้สอน และนักเรียนผู้ใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ เช่น ให้โอกาสครูและนักเรียนเลือกใช้ข้อมูลต่าง ๆ จากหนังสือเสริมประสบการณ์ที่หลากหลาย นอกเหนือจากหนังสือเรียน โดยโรงเรียนจัดทำไว้ในห้องสมุดอย่างเพียงพอ เพื่อให้นักเรียนรู้จักการค้นคว้าประกอบการเรียนของตนเอง ทั้งนี้ครูจะเป็นผู้แนะนำวิธีการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองให้กับนักเรียน หรือในบางครั้งหนังสือเสริมประสบการณ์ ไม่อาจตอบสนองความต้องการของครูและนักเรียนได้ เช่น ไม่มีความรู้ที่ต้องการใช้ หรือรายละเอียดน้อยไม่พอเพียงสำหรับจัดทำรายงาน เช่นนี้แล้วครูอาจารย์ต้องรู้จักวิธีการจัดทำขึ้นใช้เองด้วย

ประโยชน์ของหนังสือเสริมประสบการณ์ประเภทหนังสืออ่านเพิ่มเติมลักษณะสารคดีในรูปแบบแนวการเขียนให้ความบันเทิงสอดแทรกไปในเนื้อหา สารคดีประเภทนี้อาจจะเป็นอาชีพ ประวัติศาสตร์ ดำนาน เลแลนด์ บี. จาคอบส์ (Leland B. Jacobs) ได้กล่าวไว้ในบทความของ ชลัช ติยะวณิช (อ้างถึงใน จินตนา ไบกาชุย 2539 : 144 – 145) ว่า

1. หนังสือเป็นเครื่องพักผ่อนหย่อนใจ
2. หนังสือช่วยฟื้นฟูจิตใจให้สดชื่น
3. หนังสือช่วยให้เข้าใจชีวิตที่แท้จริง
4. หนังสือเป็นแหล่งแนะนำอย่างหนึ่ง
5. หนังสือช่วยยั่วเร้าใจให้เกิดการสร้างสรรค์
6. หนังสือคือภาษาที่งดงามและสละสลวย

3.4 การผลิตหนังสือสำหรับเด็ก

การกำหนดจุดประสงค์

ในการเขียนงานใด ๆ ก็ตาม ผู้เขียนจะต้องตั้งจุดประสงค์ ซึ่งเป็นความต้องการว่าจะเขียนอะไร ต้องการให้ผู้อ่านได้รับรู้ ความคิด ทักษะ และคุณประโยชน์อะไรและอย่างไร รวมไปถึงขอบเขตการเขียนที่สามารถนำไปดัดแปลงใช้กับสาขาวิชา หรือสิ่งเกี่ยวข้องอื่น ๆ ได้หรือไม่

จุดประสงค์นี้จะบอกความตั้งใจของผู้เขียนให้ผู้อ่านทราบ เพื่อให้ทั้งสองฝ่ายสื่อสารกันได้ตรงกัน

การเขียนวัตถุประสงค์สำหรับการเขียนหนังสือเสริมประสบการณ์นั้น มีส่วนคล้ายคลึงกับการกำหนดประเภทหรือชนิดของหนังสือเสริมประสบการณ์ เพียงแต่เริ่มรายละเอียดในเรื่อง ระดับผู้อ่าน หัวข้อเรื่อง หรือหัวเรื่องที่จะเขียน (topic)

การกำหนดระดับผู้อ่านกลุ่มเป้าหมาย

ในการเขียนงาน ผู้เขียนจะต้องรู้ว่าผู้อ่านของตนคือใคร มีคุณสมบัติ มีวัยวุฒิ ระดับสติปัญญา ความรู้และประสบการณ์เดิมขนาดไหน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่จะเขียนหนังสือเสริมประสบการณ์ประเภทใดประเภทหนึ่ง ที่ต้องใช้ประกอบในการเรียนการสอน คุณสมบัติของนักเรียนผู้ใช้หนังสือนั้น จะต้องนำมาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการวางแผนการเขียนและกำหนดขอบเขตของการเขียนของตน

ที่เป็นเช่นนี้เพราะมีความแตกต่างกันอยู่มาก ในระหว่างเด็กวัยเรียนซึ่งอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 โดยเฉพาะในเรื่องความสามารถในการอ่านตามวัย (reading ability) ซึ่งเป็นตัวกำหนดความยากง่ายของเนื้อหา คำ ประโยค และข้อความ ซึ่งหมายถึงภาษาที่ใช้ในการเขียนรวมทั้งพฤติกรรมในการอ่าน และความต้องการอ่านซึ่งเกี่ยวข้องโยงไปถึงภูมิหลังด้านวัฒนธรรมและสังคมของผู้อ่านด้วย (จินตนา ไบกาชุยี่ 146 – 147 : 2539)

เด็กวัย 10 – 11 ขวบ เรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 – 6 อ่านหนังสือได้คล่อง เป็นระยะที่มีความสนใจในการอ่านอย่างแท้จริง เด็กผู้หญิงและเด็กผู้ชายแยกกันอ่านหนังสือตามความสนใจของตน นิทานชาดกหรือนิทานคติธรรมพื้นบ้าน ที่มุ่งส่งเสริมให้เด็กมีคุณธรรมและเจตคติที่ดีงาม ยามเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ หนังสือเช่นนี้ล้วนดึงดูดความสนใจในการอ่านของเด็กวัยนี้มาก

นอกจากนี้ ลมุล รัตนากร ได้สรุปผลการวิจัยเกี่ยวกับความสนใจในการอ่านของเด็ก ซึ่งมีผู้สำรวจหลายคนด้วยกันว่า หนังสือประเภทต่าง ๆ ที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายสนใจมาก ได้แก่หนังสือประเภทต่าง ๆ ดังนี้

1. สารคดี ได้แก่หนังสือที่เกี่ยวกับเรื่อง ความรู้รอบตัว ศาสนา ชีวิตความเป็นอยู่ในท้องถิ่นวิทยาศาสตร์ – วิธีทำสิ่งของต่าง ๆ การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ วรรณคดี การผจญภัย ประวัติบุคคลสำคัญ การปฏิบัติตนเองของเด็กวัยนี้ในประเทศต่าง ๆ และประวัติศาสตร์

2. นิทาน ได้แก่นิทานประเภท นิทานพื้นเมืองและนิทานชาดก

3. นวนิยาย ได้แก่นวนิยายประเภทตลกขบขัน

4. เรื่องสั้น

การกำหนดเนื้อหา / หัวเรื่อง

การหาแหล่งเนื้อหาสำหรับนำมาใช้ในการเรียน นอกจากเนื้อหาหลักสูตรแต่ละระดับแล้ว (ตามหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2533) เนื้อหาจากสิ่งแวดล้อมในสังคมและสภาพท้องถิ่น เนื้อหาเช่นนี้ สามารถนำมาจากสภาพสังคมปัจจุบันที่แวดล้อมผู้อ่าน หัวข้อที่จะนำมาเขียน ซึ่งเกิดจากความต้องการของท้องถิ่น

จากข้อมูลสรุปผลการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและความต้องการหนังสืออ่านเพิ่มเติม ระดับประถมศึกษา ตามความต้องการของท้องถิ่น ของกรมวิชาการ ซึ่งเสนอแนะไว้ว่า

จากผลการวิจัย ทำให้ทราบถึงความต้องการเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของหนังสืออ่านเพิ่มเติมระดับประถมศึกษาที่ท้องถิ่นขาดแคลนและต้องการให้ผลิต โดยจะขอเสนอแนะโครงสร้างเนื้อหาสาระของหนังสืออ่านเพิ่มเติม ระดับประถมศึกษา ตามความต้องการของท้องถิ่น ทั้งนี้จะนำส่วนที่เห็นว่าเกี่ยวข้องกับสอดคล้องกับงานค้นคว้าอิสระครั้งนี้ คือ

เนื้อหาในกลุ่มทักษะภาษาไทย

- นิทานพื้นบ้าน ตำนานพื้นบ้าน หรือวรรณกรรมท้องถิ่นเนื้อหาในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

- สภาพแวดล้อมในท้องถิ่น ในเรื่องโบราณสถานและโบราณวัตถุที่สำคัญในท้องถิ่น และการบำรุงรักษา

- ประวัติศาสตร์ของท้องถิ่น ในเรื่อง เหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น

- ประวัติบุคคลสำคัญในท้องถิ่น

หลักในการเลือกหัวข้อเรื่อง

หัวข้อเรื่อง ที่ผู้เขียนหามาจากแหล่งต่าง ๆ นั้นมีข้อเสนอแนะในการเลือกประเด็นหนึ่ง คือ ผู้เขียนควรตรวจสอบตลาดดูความต้องการของผู้อ่าน / ผู้เรียน เสียก่อน เป็นเชิงวิเคราะห์ตลาด เพื่อคาดคะเนความต้องการ ซึ่งเกี่ยวข้องไปยังเรื่องการลงทุนและการผลิต ถ้าหากต้องการจะผลิตเพื่อการจำหน่าย นอกจากนี้ยังเป็นการสำรวจและศึกษาว่า มีหนังสือในหัวข้อเรื่องเดียวกันนี้มีอยู่ในท้องตลาดหรือไม่ เป็นการหลีกเลี่ยงการเขียนเรื่องที่ซ้ำซ้อนกัน ซึ่งจะโยงไปถึงการแข่งขันในท้องตลาด แน่แน่นอนจะต้องใช้กลไกทางตลาดเข้ามาช่วยซึ่งจะเพิ่มความยุ่งยากขึ้นอีกมาก ถ้าหากมีหนังสือเนื้อหาเช่นนั้นอยู่แล้ว การสำรวจตลาดนี้ยังรวมไปถึงการพินิจพิเคราะห์เนื้อหาของหนังสือที่มีอยู่ในตลาดเดิมว่า มีการเขียนไปในลักษณะใด เนื้อหาละเอียดมากน้อยเพียงใด มีข้อดีข้อเสีย หรือจุดเด่น จุดด้อย อย่างไรบ้าง เพื่อที่จะได้นำมาแก้ไขปรับปรุงเวลาลงมือเขียนฉบับของตัวเอง

หลักการที่สำคัญในการเลือกหัวข้อเรื่องที่จะเขียนจะต้องเป็นเรื่องที่ผู้เขียนมีความ

สนใจ มีความถนัด มีความเชี่ยวชาญ รู้ข้อมูลและแหล่งค้นคว้า ชื่อน่าสังเกตที่จะต้องนำมาพิจารณา คือ การเลือกหัวข้อเรื่องที่จะเขียน ควรเป็นไปเพื่อตอบสนองแผนการเรียนการสอนในชั้นเรียน หรือในสถานศึกษาที่ผู้เขียนปฏิบัติงานอยู่

กำหนดชื่อเรื่อง

ในการวางแผนเขียนหนังสือเสริมประสบการณ์ผู้เขียนควรจะได้กำหนดชื่อเรื่อง หนังสือที่ตนจะเขียนไว้ก่อนล่วงหน้าด้วย ทั้งนี้เพราะการกำหนดชื่อเรื่องนั้นจะเกี่ยวพันโยงไปถึง หัวข้อเรื่องที่จะเขียน และขอบข่ายเนื้อหาที่จะกำหนดไว้ในโครงสร้าง หลักการที่สำคัญคือ ชื่อเรื่อง ควรจะมีความสอดคล้องกับหัวข้อเรื่อง และโครงสร้างเนื้อหาเรื่อง เพื่อว่าเมื่อผู้อ่านเห็นชื่อเรื่อง ก็สามารถคาดคะเนได้ว่าเนื้อหาภายในเป็นเรื่องอะไร

กำหนดโครงสร้างเนื้อหา / โครงเรื่อง

นอกจากนี้ เนื้อหาสาระของหนังสือประเภทสารคดีสำหรับเด็กและเยาวชน (ต้นอ้อ หน้า 2534 : 18-19) เนื้อหาสาระที่นำมาใช้ในหนังสือสารคดีสำหรับเด็กและเยาวชนตามลำดับ โดย เนื้อหาเกี่ยวกับชีวิตในท้องถิ่น เป็นเรื่องราวอีกอย่างหนึ่งที่นิยมนำมาใช้ในการเขียนสารคดีสำหรับเด็ก โดยมุ่งหวังให้เด็กเกิดความรักและเข้าใจในถิ่นที่อยู่ของตนเอง พร้อมทั้งจะพัฒนาให้ เจริญก้าวหน้าต่อไป

โครงสร้างเนื้อหา หมายถึง ระบบหรือวิธีการจัด หรือวิธีเรียบเรียงความคิด และ ความสัมพันธ์ของความคิด วัตถุประสงค์ของการเขียน หลักการและทฤษฎีของสาขาวิชา หรือ ความรู้ที่ผู้เขียนต้องการจะนำเสนอเพื่อให้ผู้อ่านได้อ่านอย่างเข้าใจที่สุด

โครงสร้างวรรณกรรมประเภทสารคดี

งานเขียนที่เนื้อหาและความคิดต่าง ๆ ในเรื่องมีความสัมพันธ์กันอย่างมีระเบียบจะช่วยให้ งานเขียนนั้นเข้าใจง่าย ผู้อ่านมักจะสบายใจที่อ่านเรื่องที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีระเบียบจะช่วยให้ งานเขียนนั้นเข้าใจได้ง่าย ผู้อ่านมักจะสบายใจที่อ่านเรื่องราวที่เนื้อหาสาระและความคิดต่าง ๆ สัมพันธ์เกี่ยวข้องกันอย่างมีระบบระเบียบเพราะจะช่วยให้สามารถเข้าใจเนื้อหาสาระได้ชัดเจน และสามารถเข้าถึงความคิดสำคัญของเรื่องได้ ผู้เขียนงานเขียนสารคดีจึงควรเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้าง ของงานเขียนประเภทนี้ เพื่อจะได้สร้างงานเขียนที่มีคุณภาพได้

โครงสร้างของงานเขียนประเภทสารคดีหมายถึงระบบของการจัดเรียงความคิดและเนื้อหาสาระ ซึ่ง แสดงให้เห็นความสัมพันธ์กันระหว่างความคิดและเนื้อหาสาระเหล่านั้นในงานเขียนได้อย่างชัดเจน

เราอาจจะแบ่งโครงสร้างของงานเขียนเป็น 2 ลักษณะคือ โครงสร้างภายนอก และโครงสร้างภายใน ซึ่งมีความสัมพันธ์กันดังนี้

โครงสร้างภายนอก

โครงสร้างภายนอกคือระบบที่แสดงถึงแบบรูปในการเรียบเรียงเนื้อหาและความคิดของงานเขียนเรื่องหนึ่ง โครงสร้างภายนอกมีหลายรูปแบบ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการอ่านและการเขียนงานวรรณกรรม รวมทั้งผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับงานเขียนหนังสือตำราวิชาการต่างๆ จำแนกออกเป็นหลายแบบรูปโดยทั่วไปแล้วจุดมุ่งหมายของผู้เขียนนั้นต้องการเสนออะไรต่อผู้อ่านมักจะช่วยกำหนดแบบรูปของงานเขียนนั้น จุดมุ่งหมายของผู้เขียนก็จะกลายเป็นจุดมุ่งหมายของงานเขียนนั้นด้วย คือเมื่อผู้เขียนมีจุดมุ่งหมายในการเขียนอะไร เพื่อใคร แล้วก็พยายามเสนอเนื้อหาอันเป็นความรู้ต่าง ๆ ในงานเขียนด้วยวิธีการหลายอย่างที่จะทำให้ผู้อ่านได้รับความรู้ความเข้าใจตามที่ต้องการ การตั้งจุดมุ่งหมายจึงมีลักษณะคล้ายกับการตั้งคำถามแล้วผู้เขียนพยายามตอบคำถามนั้นเพื่อให้ผู้อ่านได้ทราบคำตอบนั้นด้วยจุดมุ่งหมายหรือคำตอบของผู้เขียนช่วยนำทางผู้เขียนให้หาแบบการเสนอเนื้อหาและจัดวางเนื้อหาให้เป็นระเบียบและมีความสัมพันธ์กันเป็นอย่างดีเพื่อไม่ให้ผู้อ่านสับสน

โครงสร้างภายใน

โครงสร้างภายใน คือความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาสาระหรือความคิดที่ปรากฏอยู่ในงานเขียน ที่ผู้เขียนได้เชื่อมโยงและจัดลำดับอย่างเหมาะสม เพื่อให้ผู้อ่านได้รับความรู้ความเข้าใจ และความคิดรวบยอดตามที่ เป็นจุดมุ่งหมายของงานเขียน จุดมุ่งหมายของงานเขียนจะเป็นแนวทางในการเลือกรูปแบบของงานเขียน กรมวิชาการ (2542 : 104) ในเรื่องของโครงสร้างภายในนี้ยังมีประเด็นที่ควรพิจารณาด้วยอีกอย่างหนึ่ง คือ การตั้งชื่อเรื่องหรือชื่อหัวเรื่อง ผู้เขียนจะต้องตั้งชื่อ บทที่ให้ความหมายชัดเจน กะทัดรัด และน่าสนใจ ซึ่งแนะนำให้อ่านทราบว่าผู้เขียนกำลังจะกล่าวถึงอะไร ชื่อเรื่องย่อยหรือหัวข้อย่อย จะต้องสะท้อนให้ผู้อ่านทราบเนื้อหาหรือประเด็นอภิปรายภายในหัวข้อนั้น กล่าวคือ ชื่อบทจะต้องสัมพันธ์กับเนื้อหาภายในบท ชื่อหัวข้อย่อยจะต้องสัมพันธ์กับเนื้อหาภายในหัวข้อนั้น

3.5 ลักษณะที่ดีของหนังสือสำหรับเด็ก

หนังสือประเภทบันเทิงคดีและสารคดี สำหรับเด็กและเยาวชน

การแบ่งรูปแบบและความยาวของหนังสือประเภทบันเทิงคดีของเด็กและเยาวชน มัก

ยึดถืออายุของเด็กเป็นสำคัญ เพราะรูปแบบและความยาวของเรื่องสมควรที่จะสอดคล้องกับ จิตวิทยาในการรับรู้ของเด็กด้วย หนังสือที่ยาวเกินไป หรือสั้นเกินไป ไม่ใช่สิ่งที่เหมาะสมสำหรับเด็กในวัยต่าง ๆ กัน

เราสามารถแบ่งรูปแบบและความยาวของหนังสือประเภทบันเทิงคดีสำหรับเด็กและเยาวชนตามเกณฑ์อายุได้ดังนี้ โดยจะยกมาในส่วนของเด็กอายุ 9 -11 ขวบ นิยมใช้หนังสือขนาด 18.50 ซม. กว้าง 26 ซม. หรือที่เรียกว่าขนาด 8 หน้ายก จำนวน 24 หน้าพร้อมภาพประกอบไม่รวมปกหน้าและปกหลัง

ส่วนหนังสือสารคดี เป็นงานทางด้านความรู้ความจริงและข้อมูลต่าง ๆ แก่เด็ก การนำเสนอเรื่องราวที่มีอยู่จริง เรื่องที่มักหยิบเรื่องราวที่ปรากฏในหนังสือเรียนหรือตำราและคำบอกเล่าของพ่อแม่ ปู่ย่า ตา ยาย มาเป็นหลักในการเสนอเรื่องราวทางสารคดีสำหรับเด็ก เช่น สารคดีประเภทชีวประวัติของวีรบุรุษ วีรสตรี เรื่องราวของสถานที่สำคัญ ๆ และวันที่เกี่ยวข้องกับประเพณี วัฒนธรรมความเป็นอยู่ของคนไทย อาจจะมีบ้างเหมือนกันที่หยิบเรื่องราวประเพณีประจำท้องถิ่นต่าง ๆ เรื่องของการกสิกรรมที่ชาวบ้านและเด็ก ๆ ทำอยู่ หรือความเป็นมาของบรรพบุรุษในท้องถิ่นตั้งแต่อดีตกาล

รูปแบบและความยาวของหนังสือประเภทสารคดี เช่นเดียวกับหนังสือบันเทิงคดี การแบ่งรูปแบบและความยาวของหนังสือสำหรับเด็กและเยาวชนประเภทสารคดีนั้น เรายึดถือพฤติกรรมทางจิตวิทยาทางการอ่านของเด็กเป็นส่วนสำคัญโดยถือเอาความพอเหมาะกับความ ต้องการในการรับรู้ของเด็กแต่ละวัยเป็นเกณฑ์

เด็กอายุ 9 -11 ขวบ นิยมใช้หนังสือขนาด 18.50 ซม. กว้าง 26 ซม.หรือที่เรียกว่า 8 หน้ายก หรือถ้าเรื่องราวมืดมนหรือยาวมากก็อาจจะใช้หนังสือขนาด 17 ซม. กว้าง 18.50 ซม. ก็ได้ ภาพประกอบเรื่องอาจจะวาดจากของจริง โดยนำมาจัดให้เหมาะสม เพิ่มความสำคัญและเด่นชัดให้มากกว่าเดิม ความยาวของสารคดีบางเรื่องอาจจะเพิ่มไปถึง 32 หน้าก็ได้ ถ้าเนื้อหาเรื่องราวของสารคดีมีมากกว่านี้ แต่ไม่ควรมากเกินไปกว่านี้จะเป็นดีที่สุด

การเขียนหนังสือสำหรับเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 มีหลักการเขียนดังนี้

1. ความมุ่งหมายในการเขียน
2. เพื่อให้เด็กได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน
3. เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์
4. เพื่อปลูกฝังทัศนคติที่ดีให้กับเด็ก
5. เพื่อส่งเสริมให้เด็กรักการอ่าน มีความอยากรู้อยากเห็น

6. เพื่อช่วยในการเรียนภาษาของเด็กและปูพื้นฐานในการเรียนวรรณคดี
7. เพื่อเป็นแนวทางให้เด็กรู้จักวิจารณ์และเลือกหนังสืออ่านได้ถูกต้อง

การสร้างหนังสือสำหรับเด็ก

การสร้างหนังสือสำหรับเด็กเป็นงานที่ต้องอาศัยความละเอียดรอบคอบ ความรู้ความเข้าใจ เพราะจะทำให้ได้หนังสือที่ดีมีคุณภาพตรงตามจุดมุ่งหมายของผู้ผลิตและผู้อ่าน ดังที่ นวีวรรณ คูหาภินันท์ (2527:12 – 15) ได้เสนอแนะขั้นตอนการสร้างหนังสือสรุปได้ดังนี้

1. ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก
2. เลือกเนื้อหา อาจนำมาได้หลายทาง เช่น นำเนื้อเรื่องมาจากหลักสูตรประถมศึกษา หรือจากสภาพท้องถิ่น นอกจากนี้ยังสามารถหาเนื้อหาได้จากการศึกษา ความสนใจและความต้องการของเด็กวัยต่าง ๆ

3. เขียนโครงเรื่อง (Plot) โครงเรื่องจะครอบคลุมจำนวนหน้า จำนวนหัวข้อเรื่อง ความสั้นยาวของแต่ละหัวข้อ เรื่องของย่อหน้า เพื่อจะได้นำไปสู่การจัดรูปเล่มและการจัดวางหน้าให้เหมาะสมกับภาพประกอบ

4. การเขียนบทสคริปต์ (Script) เป็นการนำเรื่องราวที่ได้จากโครงเรื่องหรือเนื้อเรื่องย่อ มาเขียนบอกขั้นตอนของเนื้อเรื่องและรูปภาพ โดยบอกว่าแต่ละหน้าของหนังสือจะมีภาพและคำบรรยายอะไรบ้างและมีกี่หน้า

5. การทำดัมมี่ (Dummy) คือ การทำหนังสือจำลองของหนังสือที่จะทำขึ้นมา อาจจะทำเป็นเล่มเล็ก ๆ ก็ได้ แล้วนำรายละเอียดจากบทสคริปต์ที่เขียนขึ้น มาเขียนและวาดรูปลงไป ที่ดัมมี่ ตั้งแต่ปกไปจนถึงหน้าสุดท้าย ดัมมี่เป็นการทดลองทำก่อนที่จะพิมพ์เป็นเล่ม เพื่อจะได้ดูว่ามีความเหมาะสมเพียงใด

6. การทำรูปเล่ม (Format) หมายถึง ลักษณะรูปร่าง ขนาดกระดาษ และขนาดตัวหนังสือ หรือตัวพิมพ์ ลักษณะและขนาดรูปเล่ม ควรมีความเหมาะสม หยิบถือได้สะดวก ความหนาของหนังสือขึ้นอยู่กับระดับอายุผู้อ่าน หนังสือที่มีเนื้อเรื่องยาวมาก ควรแบ่งเป็นตอน ๆ แต่ละตอนจบในตัวเอง ขนาดรูปเล่มถือเอาความกะทัดรัดเปิดง่ายเป็นเกณฑ์

7. การตั้งชื่อ อาจตั้งก่อนหรือหลังการเขียนก็ได้ รู้จักใช้ถ้อยคำสำนวนที่เด็กคิดใจ และเกิดภาพพจน์ ชื่อเรื่องอาจพิจารณาจากองค์ประกอบของหนังสือ เช่น ตัวเอก จำนวนตัวละคร เนื้อเรื่อง หรือ ชื่อสถานที่ เป็นต้น

ภาพประกอบ

ภาพประกอบเป็นหัวใจสำคัญของหนังสือสำหรับเด็ก เป็นเครื่องปรุงแต่งให้หนังสือมีรสชาติที่น่าอ่านเพลิดเพลินสนุก ปลุกฝังรสนิยมที่ประณีตให้แก่เด็ก ภาพประกอบหนังสือเด็กควรเขียนให้สมจริง สีสันไม่ควรฉูดฉาด เพราะถ้าภาพประกอบบิดความจริงแม้เพียงเล็กน้อยจะทำให้หนังสือนั้นด้อยคุณค่า และเด็กจะไม่อ่านหนังสือเล่มนั้น (สุณีษ์ ชุ่มจิต 2542 : 73)

ลักษณะของภาพประกอบที่ดี

จากผลการวิจัยเรื่องภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็กที่วิจัยกันมาก ณรงค์ ทองปาน (อ้างถึงใน สุณีษ์ ชุ่มจิต 2542 : 75) สรุปได้ดังนี้

1. ลักษณะของภาพที่เด็กชอบ
2. แบบของภาพ
3. สีของภาพ
4. ขนาดของภาพ
5. อารมณ์ของภาพ

ลักษณะของภาพ

เด็กชอบภาพขนาดใหญ่ เป็นภาพง่าย ๆ เป็นภาพสีมากกว่าขาวดำ ภาพควรอยู่จุดศูนย์กลางของหน้ากระดาษ เด็กสนใจภาพประกอบที่อยู่ข้างขวา

แบบของภาพ

จากผลการวิจัยเด็กหญิงและชายชอบแบบของภาพ คือ ภาพถ่าย ภาพแรเงา ภาพลายเส้น เรียงตามลำดับ นอกจากนั้นภาพประกอบต้องเป็นภาพที่สมบูรณ์ครบถ้วน ไม่เป็นเพียงส่วนใดส่วนหนึ่งภาพประกอบควรถูกต้องตามความเป็นจริง ทั้งสีและการกระทำต่าง ๆ ควรเป็นภาพที่สวยงาม การเขียนภาพประกอบเรื่องเกี่ยวกับประวัติศาสตร์และชีวประวัติ ควรมีการศึกษาค้นคว้า เช่น เครื่องแต่งกายของคนยุคนั้น เป็นต้น ภาพประกอบต้องเป็นภาพที่ทำให้ความรู้สึกและแสดงอาการเคลื่อนไหวมีชีวิตจิตใจ หลีกเลี่ยงการใช้ภาพที่หวาดเสียวโหดเหี้ยมทารุณ

(ปรานี เชียงทอง 2526 : 131)

สีของภาพ

การใช้สีของภาพควรคำนึงถึงอิทธิพลของสีต่อความรู้สึกและเลือกใช้ให้ถูกต้อง

เหมาะสมด้วย จากผลการวิจัยของวุฒิ แตรสังข์ เรื่องอิทธิพลต่อความชอบและความสนใจของเด็ก ต่อหนังสือ ทราบว่า เด็กชอบภาพหลายสีธรรมชาติเป็นอันดับ 1 ชอบภาพขาวดำเป็นอันดับ 2 และ ภาพสีเดียวเป็นอันดับ 3

นอกจากนี้ในการเขียนหนังสือสำหรับเด็ก ควรคำนึงถึงหลักการใช้สีกับภาพประกอบ หนังสือสำหรับเด็กดังนี้

1. ควรใช้ภาพสีหลายสีมากกว่าขาวดำ
2. ควรเลือกใช้สีให้เหมาะสมตามเนื้อเรื่อง
3. ควรใช้สีวรรณะอุ่นในการเร่รุ่มและดึงดูดความสนใจ
4. การใช้สีต่าง ๆ ควรใช้สีเข้มชัดเจน โดยเฉพาะปกหนังสือสำหรับเด็กควรใช้สี

สดใสสะดุดตา

ภาพประกอบประเภทภาพถ่าย

หลักเกณฑ์ในการเลือกภาพถ่ายที่ดี มาใช้ในการจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก วิททิช และ ชูเลอร์ (อ้างถึงใน จารึก โสมรภักษ์ 2537: 37 -38) ได้ให้หลักในการเลือกภาพถ่ายที่ดีไว้ดังนี้

1. ภาพต้องสื่อความหมายได้ชัดเจน (Clear communication) ผู้ดูสามารถบอกและ เข้าใจความหมายของภาพได้ตรงกัน ทำให้การสื่อความหมายมีประสิทธิภาพ
2. ภาพตรงตามจุดประสงค์ของเนื้อเรื่องที่จะสอนและเป็นภาพที่แสดงความคิดเพียง ความคิดเดียว การเลือกภาพควรเลือกภาพที่มีคุณสมบัติเหมาะสมในการสื่อความหมายและดีที่สุด เพียงภาพเดียว
3. ภาพควรมีขนาดที่พอเหมาะ ไม่เล็กจนเกินไปหรือใหญ่เกินไป และในภาพควรมี รายละเอียดต่าง ๆ ที่สามารถมองเห็นได้ชัดเจน
4. มีการจัดองค์ประกอบที่ดี (good composition) การจัดภาพมีความสมดุลของภาพ มีตำแหน่งของเส้นต่าง ๆ มีการให้แสงเงา มีสีที่ช่วยทำให้เกิดการเรียนรู้ มีจุดสนใจภาพในภาพที่ ต้องการเน้นเพียงจุดเดียว
5. ภาพที่มีความสลับซับซ้อนและมีรายละเอียดมากในภาพเดียว การนำเสนอ ควรจัดทำเป็นภาพชุดเพื่อช่วยให้สามารถมองเห็นรายละเอียดต่าง ๆ ในการศึกษาภาพนั้น ได้ดียิ่งขึ้น
6. ภาพเหมาะสมกับวัยและความสนใจ สีที่ใช้ควรเป็นสีที่ตรงกับความเป็นจริงและเป็นสีธรรมชาติ
7. เป็นภาพที่มีความคมชัดและมีแสงเงา (good contrast and sharpness) เพราะแสงเงาที่เหมาะสมจะช่วยให้ภาพคมชัด

4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับอำเภอเทิง

ประวัติศาสตร์อำเภอเทิง

เมืองเทิง เป็นเมืองที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ล้านนา มีชื่อปรากฏในตำนานและจารึก โบราณ เขียนชื่อเมืองเทิงเป็นภาษาล้านนาที่คำ ๆ เดียวกันเขียนไม่เหมือนกันจึงออกเสียงแตกต่างกันไป เช่น เเทิง เชรัง เซริง เซิง เซริง เริง และ เถิง จากการศึกษาชื่อเมืองเทิง จากคัมภีร์ใบลานตำนานสิบห้าราชวงศ์ผูกที่ 1-4 ซึ่งจารไว้เมื่อ จ.ศ. 1251 (พ.ศ. 2432) ในผูกที่ 1 ลานที่ 38 และ 44 พบคำว่า “เมืองเซริง” อยู่ถึง 4 แห่ง สะกดด้วยอักษรล้านนา

จากการค้นคว้ายังพบ “จารึกเจ้าเมืองเซริง” ที่จารึกเรื่องราวการสร้างพระพุทธรูปด้วยอักษรไทยนิตเศไไว้ในแผ่นจารึกหินทรายเมื่อปีพุทธศักราช 2079 ในรัชสมัยพระเมืองเกษเกล้า กษัตริย์ล้านนา พบคำว่า “เจ้าเมืองเซริง” สะกดด้วยอักษรไทยนิตเศไ ในปีจุลศักราช 1219 หรือตรงกับปีพุทธศักราช 2400 คำว่า “เมืองเทิง” ทั้งสะกดและอ่านออกเสียงเป็นดังเช่นปัจจุบันนี้

เมืองเทิงเป็นเมืองมีประวัติศาสตร์ที่ถูกบันทึกไว้ในแต่ละยุคแต่ละสมัย ถึงแม้จะไม่ได้บันทึกไว้อย่างละเอียดและเกี่ยวกับเมืองเทิงโดยเฉพาะ แต่ชื่อของเมืองเทิงก็ได้ถูกกล่าวถึงอย่างต่อเนื่องในพงศาวดารฉบับต่าง ๆ

เมืองเทิงสมัยก่อนราชวงศ์มังราย

พงศาวดารโยนก เมืองเทิงเป็นเมือง เมืองหนึ่งที่ยื่นกับอาณาจักรกุมาขาว เป็นหัวเมืองเก่าแก่ที่สำคัญในประวัติศาสตร์มาก่อนสมัยราชวงศ์มังราย เป็นเมืองที่เป็นกำลังทหารสำคัญของอาณาจักรกุมาขาวในภาวะศึกสงคราม ต่อมาในสมัยราชวงศ์มังราย โดยพยามังราย ได้ตีเอาเมืองเทิงมาอยู่ในการปกครอง ต่อมาพยามังรายได้สถาปนาอาณาจักรล้านนา โดยสร้างเมืองเชียงใหม่เป็นราชธานี ในปี พ.ศ. 1839 ประกอบด้วยหัวเมืองใหญ่น้อยทั้งหมด 57 หัวเมือง และเมืองเทิง คือ เมืองสำคัญหัวเมืองหนึ่งในอาณาจักรล้านนา ที่มีบทบาททางการเมือง การทหาร

พ.ศ. 2101 เจ้าเมืองเทิง ชื่อ พระยาเซิง เป็นสมัยที่อาณาจักรล้านนาพ่ายแพ้ต่อพม่า นับจากล้านนาฝั่งตะวันออก เมื่อพยามังทลาได้เชียงแสน แล้วก็ได้ตีเอาเมืองเทิง เมืองน่าน เมืองแพร่ เมืองละครลำพูน และเชียงใหม่ เป็นอันล่มสลายของอาณาจักรล้านนา สิ้นสุคราพวงศ์มังรายในรัชสมัยของพระเจ้าเมกุเจ้าครองเมืองเชียงใหม่

เมืองเทิงสมัยการปกครองของพม่า

อาณาจักรล้านนาเสียเอกราชให้แก่พม่าใน พ.ศ. 2101 ทำให้ล้านนาไม่สามารถฟื้นคืนกลับเป็นรัฐแบบอาณาจักรอิสระดังที่ราชวงศ์มังรายได้สร้างไว้ พระมหากษัตริย์อังวะโปรดให้สะแ่งเพีย เป็นเมียวห่วน ปกครองเมืองเทิง

เมืองเทิงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์

พ.ศ. 2326 พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ทรงแต่งตั้งเจ้าหนานจันทปโชติขึ้นเป็นพระยามงคลวรายศให้มาครองเมืองน่าน ขณะนั้นบ้านเมืองรกร้างว่างเปล่า พระยามงคลวรายศจึงตั้งมั่นอยู่ที่บ้านท่าปลา ฝ่ายพม่าได้แต่งตั้งเจ้าอัครวิญญูเป็นเจ้าเมืองน่านในปีต่อมาเช่นกัน แต่เจ้าอัครวิญญูตั้งมั่นอยู่ที่เมืองเทิง หลังจากเมืองเชียงแสน ถูกกำลังหัวเมืองฝ่ายเหนือตีได้ในปี พ.ศ.2329 แล้ว เจ้าอัครวิญญูได้นำครอบครัวชาวาน และชาวเมืองเทิงทั้งหมด ย้ายลงมาอยู่ที่บ้านถิดในเขตเมืองน่าน ต่อมาได้เกิดวิวาทกับเจ้าสุมนผู้เป็นน้ำ พระยามงคลวรายศจึงได้ไกล่เกลี่ยปรองดองให้สมัคสมานสามัคคี แล้วยกเมืองน่านให้เจ้าอัครวิญญูขึ้นครอง ในปี พ.ศ. 2331 เจ้าอัครวิญญู ได้ลงมาเฝ้าพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ณ กรุงรัตนโกสินทร์ เพื่อขอเป็นข้าขอบขัณฑสีมา จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เจ้าอัครวิญญูเป็นผู้ครองนครน่าน มีฐานะเป็นหัวเมืองประเทศราชขึ้นต่อกรุงรัตนโกสินทร์ ตั้งแต่ปี พ.ศ.2329 เป็นต้นมา เมืองเทิงกลายเป็นเมืองร้างผู้คน เช่นเดียวกับเมืองเชียงราย

เมืองเทิงสมัยการปฏิรูปการปกครองแผ่นดินในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5)

การปฏิรูปการปกครองสมัยรัชกาลที่ 5 ก่อให้เกิดรัฐสมบูรณาญาสิทธิราชย์ คือ รัฐที่มีสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นศูนย์รวมอำนาจเพียงแห่งเดียว ฐานะของหัวเมืองในล้านนา มีฐานะเป็นเจ้าเมืองประเทศราช โดยมีเจ้าผู้ครองนคร เช่น เชียงใหม่ ลำปาง ลำพูน แพร่ และน่าน เป็นผู้ปกครองในระบบกินเมือง โดยได้รับการแต่งตั้งจากรัฐบาลสยาม ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 4-5 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ การคุกคามจากมหาอำนาจตะวันตกที่กำลังขยายอิทธิพลเข้าสู่ประเทศในแถบเอเชีย โดยเฉพาะอย่างยิ่งอังกฤษ และฝรั่งเศส ประเทศต่าง ๆ ได้ตกเป็นเมืองขึ้น เช่น อินเดีย พม่า มลายู เป็นของอังกฤษ ส่วนลาว เขมร และญวน เป็นเมืองขึ้นของฝรั่งเศส

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงตระหนักถึงภัยอันตรายจากจักรวรรดินิยมตะวันตก จึงมีวิเทโศบายในการสร้างรัฐชาติ(Nation State) โดยรวมเอาหัวเมืองต่าง ๆ เข้ามาอยู่ภายใต้รัฐบาลกลาง โดยการปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน การบริหารราชการส่วนภูมิภาค ให้ยกเลิกระบบกินเมืองมาเป็นระบบมณฑลเทศาภิบาล

เมืองเทิงสมัยปฏิรูปการปกครองมณฑล

พ.ศ.2436 ไทยเสียดินแดนฝั่งซ้ายแม่น้ำโขงแก่ฝรั่งเศสในวิกฤตการณ์ ร.ศ. 112 ทำให้เขตแดนด้านตะวันออกของมณฑลลาวเฉียง ต้องเผชิญกับการรุกรานของฝรั่งเศสตลอดมา ในที่สุดไทยต้องเสียดินแดนฝั่งขวาแม่น้ำโขง ซึ่งขึ้นกับเมืองน่านแก่ฝรั่งเศสใน พ.ศ. 2446 พ.ศ. 2439 การปกครองเมืองน่านได้เริ่มขึ้นจริงจังโดยพระยาสุนทรภักษ์ข้าหลวงที่ประจำเมืองน่าน ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาแก่เจ้าผู้ครองนครน่าน เจ้านายและบุตรหลานเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลกลาง พ.ศ. 2440 เมืองเทิงมีฐานะทางการปกครองเป็น “เมือง” เรียกชื่อว่า “เวียงเทิง” หรือ “เมืองเทิง” ขึ้นอยู่กับนครน่าน พระยาไชยสารวงษาเป็นผู้ปกครองเมืองเทิง (พ.ศ. 2440 – 2443) ครั้นถึงพ.ศ. 2447 ทางราชการโอนเมืองเทิงและเขียงของจากบริเวณน่านเหนือขึ้นกับเมืองเขียงราย เฉพาะกิ่งแขวงเมืองเทิง มีพระยาพิศาล -ศิริเมฆเป็นผู้ปกครอง ต่อมา พ.ศ.2457 ทางราชการได้ยกฐานะกิ่งแขวงเวียงเทิงเป็น “อำเภอเทิง” ขึ้นต่อจังหวัดเขียงรายตั้งแต่นั้นจนถึงปัจจุบัน

สภาพทั่วไปของอำเภอเทิง

1. ขนาดและที่ตั้ง

อำเภอเทิง ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของจังหวัดเขียงราย ระหว่างเส้นละติจูดที่ 18 องศา 31 ลิปดา เหนือ ถึงเส้นละติจูดที่ 18 องศา 52 ลิปดา เหนือ และเส้นลองจิจูดที่ 100 องศา 03 ลิปดา ตะวันออก ถึงเส้นลองจิจูดที่ 100 องศา 27 ลิปดา ตะวันออก อำเภอเทิงมีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอใกล้เคียงและประเทศเพื่อนบ้าน คือ

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และกิ่งอำเภอภูซาง อำเภอเขียงคำ จังหวัดพะเยา

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ อำเภอเมืองเขียงราย และอำเภอเวียงชัย จ.เขียงราย

ทิศเหนือ ติดต่อกับ อำเภอพญาเม็งราย อำเภอขุนตาล และอำเภอเวียงแก่น จังหวัดเขียงราย

ทิศใต้ ติดต่อกับ อำเภอป่าแดด จังหวัดเขียงราย และอำเภอจุน จังหวัดพะเยา

2. ลักษณะภูมิประเทศ พื้นที่อำเภอเทิง มีประมาณ 785.50 ตารางกิโลเมตรภูมิประเทศส่วนใหญ่ ประกอบด้วยภูเขาและที่ราบลุ่มแม่น้ำ ด้านทิศตะวันตกมีภูเขาสูงคอยคำ ในพื้นที่ตำบลเขียงเคียน ตำบลปล้อง และตำบลจิว ซึ่งมีระดับความสูง 823 เมตร จากระดับน้ำทะเล และด้านทิศตะวันออกมีภูเขาสูงคอยเอียน และคอยผาหม่น ในพื้นที่ตำบลดับเต่า และตำบลหงาว มีความสูง

1,100 เมตร และ 1,013 เมตร จากระดับน้ำทะเล มีแม่น้ำสำคัญ มี 4 สาย คือ แม่น้ำอิง แม่น้ำลาว แม่น้ำหงาว แม่น้ำลวย

3. ลักษณะภูมิอากาศ อำเภอเทิงมีภูมิอากาศแบบมรสุม คือ ฤดูร้อน ช่วงเดือน กุมภาพันธ์ – พฤษภาคม อากาศไม่ร้อนจัด อุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุด 30.70 องศาเซลเซียส ในเดือน เมษายน ฤดูฝน ช่วงเดือน มิถุนายน - กันยายน ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยทั้งปี ประมาณ 1,853 มิลลิเมตร ฤดูหนาว ช่วงเดือน ตุลาคม – กุมภาพันธ์ เนื่องจากได้อิทธิพลจาก มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ อุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุด 18.60 องศาเซลเซียสในเดือนมกราคม และ อุณหภูมิต่ำสุดวัดได้ที่ยอดดอยภูชี้ฟ้า

4. สภาพทางการปกครอง อำเภอเทิงแบ่งเขตการปกครองเป็น ตำบล 10 ตำบล รวม 117 หมู่บ้าน ได้แก่ ตำบลเวียง ตำบลจิว ตำบลปล้อง ตำบลแม่ลวย ตำบลเชียงเคี่ยน ตำบลดัดเต่า ตำบลหงาว ตำบลสันทรายงาม ตำบลศรี-คอนไชย ตำบลหนองแรด มีหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วยเทศบาล 2 แห่ง คือ เทศบาลตำบลเวียงเทิง และ เทศบาลตำบลปล้อง องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ทุกตำบล รวมทั้งสิ้น 10 แห่ง

5. สภาพทางสังคม อำเภอเทิงประชากรส่วนใหญ่เป็นคนพื้นเมือง และบางส่วนเป็น ชาวอีสานที่อพยพมาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเป็นชาวเขาเผ่าม้ง -อาข่า ประชากรส่วนใหญ่ นับถือศาสนาพุทธ และบางส่วนนับถือ ศาสนาคริสต์ สำหรับด้านการศึกษาอำเภอเทิงมี สถานศึกษาทั้งระดับอนุบาล ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และระดับอาชีวะ

อำเภอเทิง มีการคมนาคมติดต่อกับต่างจังหวัดและอำเภอใกล้เคียง คือถนนพิศาล เเทิง – เชียงราย และถนนสายติดต่อกับตำบลและหมู่บ้าน รวม 7 สาย สำหรับการสื่อสารและ โทรคมนาคมของอำเภอเทิงนับว่ามีความสะดวกมากพอสมควร คือ มีที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข มีชุมสายโทรศัพท์ สำหรับอาชีพของประชากรในอำเภอเทิงมีหลายอย่างขึ้นอยู่กับสภาพพื้นที่และ ความสมบูรณ์ของน้ำ โดยมีอาชีพหลักคือ ทำนา รองลงมาคือ การทำไร่ และการเลี้ยงสัตว์ การ ประมงในบ่อ

โบราณสถานโบราณวัตถุ

อำเภอเทิงเป็นอำเภอที่มีความเจริญรุ่งเรืองและมีประวัติความเป็นมายาวนาน มี โบราณสถานและโบราณวัตถุที่ปรากฏให้เห็นให้ศึกษา เช่น วัดเทิงเสาหิน วัดพระเกิดคงการาม วัดน้อยหนองปลาขาว และใหญ่หนองปลาขาว พระธาตุจอมจ้อ พระธาตุจอมใจ นอกจากนี้ ยังมีโบราณวัตถุอีกมายจัดแสดงไว้ที่วัดพระเกิดคงการามและที่วัดพระบรมธาตุจอมจ้อ เป็นต้น

วัฒนธรรมประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์ของอำเภอเทิง เช่น ประเพณีขึ้นพระธาตุจอมจ้อ ประเพณีจับอกไฟ ประเพณีแข่งเรือที่แม่น้ำอิง

วรรณกรรมพื้นบ้านอำเภอเทิง ที่เล่าขานสืบต่อกันมา คือ ตำนานนางอุทธรธาและตำนานพระธาตุจอมจ้อ

สถานที่ท่องเที่ยว อำเภอเทิงมีสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีชื่อเสียง คือ วนอุทยานภูชี้ฟ้า – ผาตั้ง ในฤดูหนาวของแต่ละปีมีนักท่องเที่ยวมาเที่ยวชมเป็นจำนวนมาก

5. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

ความพึงพอใจ เป็นเรื่องของความรู้สึก ความชอบที่บุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งมีอิทธิพลทำให้แต่ละคนสนองตอบสิ่งเร้าแตกต่างกันไป บุคคลจะมีความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจกับสิ่งใดนั้น ขึ้นอยู่กับค่านิยมและเจตคติของคน ๆ นั้น ซึ่งก็คือว่าความพึงพอใจเป็นองค์ประกอบประการหนึ่งของเจตคติ (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ 2534 : 210 -211)

องค์ประกอบของเจตคติมี 3 ประการ คือ

1. องค์ประกอบด้านความรู้ ความเข้าใจ (Cognitive Component) เป็นองค์ประกอบด้วยความรู้ ความเข้าใจของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้านั้น ๆ เพื่อเป็นเหตุผลที่จะสรุปความและรวมเป็นความเชื่อหรือช่วยในการประเมินสิ่งเร้านั้น ๆ

2. องค์ประกอบด้านความรู้สึก หรืออารมณ์ (Affective Component) เป็นองค์ประกอบด้านความรู้สึกหรืออารมณ์ของบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับสิ่งเร้าต่างเป็นผลต่อเนื่องมาจากการที่บุคคลประเมินผลสิ่งเร้านั้นแล้วว่า พอใจ หรือไม่พอใจ ต้องการหรือไม่ต้องการ ดีหรือเลว

3. องค์ประกอบด้วยพฤติกรรม (Behavioral Component) เป็นองค์ประกอบทางด้านความพร้อม หรือความโน้มเอียงที่บุคคลจะประพฤติปฏิบัติ หรือตอบสนองต่อสิ่งเร้าในทิศทางที่จะสนับสนุน หรือคัดค้าน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเชื่อหรือความรู้สึกของบุคคล ที่ได้จากการประเมินผลพฤติกรรมที่คิดจะแสดงออกมา จะสอดคล้องกับความรู้สึกที่มีอยู่

กู๊ด (Good, 1973 : 48) กล่าวว่า เจตคติ คือ ความพร้อมที่จะแสดงออกในลักษณะใดลักษณะหนึ่งที่เป็น การสนับสนุนหรือต่อต้านสถานการณ์บางอย่าง บุคคล หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

เซอร์สโตน (Thurstone ,1971) อธิบายว่า ความพึงพอใจเป็นองค์ประกอบของเจตคติ โดยเป็นระดับของความมากน้อยของความรู้สึกในด้านบวกที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดซึ่งสามารถบอกความรู้สึกเห็นด้วยมากน้อยเพียงใด

ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึก ความชอบต่อสิ่งหนึ่ง

สิ่งใด โดยผ่านการประเมินจากความรู้สึก หรืออารมณ์ของบุคคลนั้นแล้ว

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม

ในการพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม ดังนี้

อมรรัตน์ เจริงหอม (2541 : บทคัดย่อ) ได้สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องวันสำคัญของกลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอนสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตจำนวน 10 คน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 10 ห้องเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม ผู้วิจัยได้สร้างหนังสือจำนวน 6 เล่ม และแบบสอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับหนังสืออ่านเพิ่มเติม แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการวิจัยพบว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 86.64 / 85.07

โสภณ ผาสุก (2539) ได้สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องกึ่งกุลาดำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการทดลองปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน หลังการอ่านหนังสือเพิ่มเติมเรื่อง กึ่งกุลาดำสูงกว่าก่อนอ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 2 แสดงว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องกึ่งกุลาดำสามารถเพิ่มพูนความรู้ให้ผู้อ่านได้เป็นอย่างดี

จารึก โสมรักษ์ (2537) ได้สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องโรคพยาธิใบไม้ในตับ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการทดลองปรากฏว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 86.64 / 85.07 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพที่ตั้งไว้

นวรรตน์ เพียรกลสิกิจ (2533: บทคัดย่อ) ได้สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องก้านน้อย เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหน่วยประชากร ก่อนอ่านและหลังอ่านและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่อ่านและไม่ได้อ่านหนังสือว่าแตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดกลางดอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองจังหวัดชลบุรี จำนวน 60 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 30 คน กลุ่มควบคุม 30 คน โดยวิธีสุ่มอย่างง่ายทุกขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้คือ หนังสืออ่านเพิ่มเติม หน่วยประชากรศึกษา และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 35 ข้อ ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังการอ่านหนังสืออ่านเพิ่มเติมสูงกว่าก่อนอ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนที่ได้

อ่านหนังสืออ่านเพิ่มเติมจะมีผลสัมฤทธิ์สูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้อ่าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วันชมพู่ อิ่มรุ่งเรือง (2533: บทคัดย่อ) ได้สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องการอนุรักษ์ป่าชายเลน กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านบางละมุง จังหวัดชลบุรี จำนวน 30 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง หนังสืออ่านเพิ่มเติมสร้างโดยใช้เทคนิคภาพถ่ายสีผสมการ์ตูนสี มีคำบรรยายประกอบภาพและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 40 ข้อ ผลการวิจัยพบว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ $85.88 / 87.75$

สุพรรณิ ทรัพย์เจริญ (2533: บทคัดย่อ) ได้สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องคำพังเสียด กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านเขาหินซ้อน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา ผู้วิจัยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมจำนวน 5 เล่ม และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์จำนวน 40 ข้อ ผลการวิจัยพบว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ $89.32 / 84.38$

จากการศึกษางานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เห็นได้ว่า การสร้างและพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม สามารถพัฒนาทักษะการอ่าน และเพิ่มเติมความรู้ให้แก่ผู้เรียนได้เป็นอย่างดี อีกทั้งผล การศึกษางานวิจัยนี้ผู้ศึกษาจะได้นำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เมืองเทิงบ้านฉัน เพื่อให้หนังสือมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับผู้อ่าน

บทที่ 4

ผลการศึกษาค้นคว้าอิสระ

การศึกษาค้นคว้านี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง เมืองเทิงบ้านฉัน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง เมืองเทิงบ้านฉัน ได้ผลการศึกษา 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การทดสอบประสิทธิภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เมืองเทิงบ้านฉัน

1. การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิจากแบบประเมินหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องเมืองเทิงบ้านฉัน ผลปรากฏดังตาราง

ตารางที่ 4.1 คะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนประเมินหนังสือ เรื่อง เมืองเทิงบ้านฉัน ของผู้ทรงคุณวุฒิ

ที่	รายการประเมิน	\bar{X}	S.D	ระดับความคิดเห็น
	รูปเล่ม			
1	ขนาดเล่ม	4.33	0.58	มาก
2	จำนวนหน้า	3.67	0.58	มาก
3	คุณภาพของกระดาษ	4.00	0.00	มาก
4	การเย็บเล่ม	3.67	0.58	มาก
5	ขนาดตัวอักษร	5.00	0.00	มากที่สุด
6	ลักษณะตัวอักษร	5.00	0.00	มากที่สุด
7	ปก	5.00	0.00	มากที่สุด
8	การเว้นที่ว่าง	3.67	0.58	มาก

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ที่	รายการประเมิน เนื้อเรื่อง	\bar{X}	S.D	ระดับความคิดเห็น
1	สอดคล้องกับหลักสูตร	5.00	0.00	มากที่สุด
2	เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น	5.00	0.00	มากที่สุด
3	คุณค่าที่ได้จากเรื่อง	5.00	0.00	มากที่สุด
4	ความถูกต้องในเนื้อหา	4.33	0.58	มาก
5	ความใหม่และทันสมัย ทันเหตุการณ์ และน่าสนใจ	4.67	0.58	มากที่สุด
6	การเรียบเรียงเนื้อหาต่อความเข้าใจ	3.33	0.58	ปานกลาง
7	การวางโครงเรื่อง	4.33	0.58	มาก
8	การนำเสนอเรื่อง	4.67	0.58	มากที่สุด
9	สนองความสนใจของนักเรียน	4.00	0.00	มาก
ภาพประกอบ				
1	การจัดภาพประกอบได้ตรงตามเนื้อหา	5.00	0.00	มากที่สุด
2	ขนาดของภาพประกอบ	4.33	0.58	มาก
3	สีสันทันและบรรยากาศของภาพ	5.00	0.00	มากที่สุด
4	ความชัดเจนของภาพสามารถเข้าใจ เนื้อหาได้ดี	5.00	0.00	มากที่สุด
การใช้ภาษา				
1	ใช้ภาษาในการแต่ละตอนเหมาะสมกับ วัยผู้อ่าน	3.67	0.58	มาก
2	ความยาวของประโยค	3.33	0.58	ปานกลาง
3	การจัดวรรคตอน การย่อหน้า	3.00	0.00	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย		4.33	0.29	มาก

จากตารางที่ 4.1 ระดับความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เมืองเทิงบ้านฉัน จากการตอบแบบสอบถามหัวข้อที่ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่าเหมาะสมมากที่สุด ได้แก่ ด้านรูปเล่ม คือ ขนาดตัวอักษร ลักษณะตัวอักษร ปก ด้านเนื้อเรื่อง คือ สอดคล้องกับหลักสูตร

เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น คุณค่าที่ได้จากเรื่อง ความใหม่และทันสมัย ทันเหตุการณ์และน่าสนใจ การนำเสนอเรื่อง ด้านภาพประกอบ คือ การจัดภาพประกอบได้ตรงตามเนื้อหา สีสันทและบรรยากาศภาพ ความชัดเจนของภาพสามารถเข้าใจเนื้อหาได้ดี

หัวข้อที่ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่าเหมาะสมมาก ได้แก่ ด้าน รูปเล่ม คือ ขนาดเล่ม จำนวนหน้า คุณภาพของกระดาษ การเย็บเล่ม การเว้นที่ว่าง ด้านเนื้อเรื่อง คือ ความถูกต้องในเนื้อหา การวางโครงเรื่อง สนองความสนใจของนักเรียน ด้านภาพประกอบ คือ ขนาดของภาพประกอบ ด้านการใช้ภาษา คือ ใช้ภาษาในการเขียนแต่ละตอนเหมาะสมกับวัยผู้อ่าน

หัวข้อที่ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่าเหมาะสมปานกลาง ได้แก่ ด้าน เนื้อเรื่อง คือ การเรียบเรียงเนื้อหาเข้าถึงความเข้าใจ และด้านการใช้ภาษา คือ ความยาวของประโยค การจัดวรรคตอน การย่อหน้า สรุปได้ว่า ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เมืองเทิงบ้านฉันทในระดับเหมาะสมมาก

2. การหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เมืองเทิงบ้านฉันท ผู้ศึกษาได้นำไปทดลองกับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 5 คน โดยนำคะแนนจากการตอบแบบฝึกหัดท้ายบทเรียนและคะแนนจากแบบทดสอบหลังเรียน แล้วนำคะแนนมาหาค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ย ผลปรากฏดังตารางที่ 4.2 และ ตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.2 ร้อยละของคะแนนจากการทดสอบประสิทธิภาพแบบฝึกหัดท้ายบทเรียนของนักเรียน

นักเรียน คนที่	คะแนนแบบฝึกหัด				
	ตอนที่ 1 (10 คะแนน)	ตอนที่ 2 (10 คะแนน)	ตอนที่ 3 (10 คะแนน)	ตอนที่ 4 (10 คะแนน)	ตอนที่ 5 (10 คะแนน)
1	8	9	9	10	9
2	6	9	8	7	8
3	8	8	7	10	8
4	7	9	9	9	10
5	7	7	9	8	9
คะแนนรวม	36	42	42	44	44
คะแนนเฉลี่ย	7.2	8.4	8.4	8.8	8.8
ร้อยละของคะแนนเฉลี่ย					83.20

จากตารางที่ 4.2 ผลปรากฏว่า นักเรียนทั้ง 5 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ทำแบบฝึกหัดทำขบทเรียนได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 83.20

ตารางที่ 4.3 ร้อยละของคะแนนจากการทดสอบประสิทธิภาพแบบทดสอบหลังเรียนของนักเรียนกลุ่ม 5 คน

นักเรียนคนที่	คะแนนแบบทดสอบหลังเรียน (30 คะแนน)
1	26
2	26
3	28
4	27
5	26
รวม	133
คะแนนเฉลี่ย	26.6
ร้อยละคะแนนเฉลี่ย	88.66

จากตารางที่ 4.3 ผลปรากฏว่า นักเรียนทั้ง 5 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ทำแบบทดสอบหลังเรียน ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 88.66

จากตารางที่ 4.2 และ ตารางที่ 4.3 ผลการทดลองเพื่อหาประสิทธิภาพนวัตกรรมหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เมืองเทิงบ้านฉัน กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 5 คน ปรากฏว่าเมื่อนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ประสิทธิภาพ นักเรียนสามารถทำแบบฝึกหัดทำขบทเรียนและแบบทดสอบหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80 / 80 ที่ตั้งไว้ คือ 83.20 /88.66 ดังนั้นหนังสือ

อ่านเพิ่มเติม เรื่อง เมืองเทิงบ้านฉัน สามารถนำไปใช้ทดลองกับกลุ่มตัวอย่างได้

3. การหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เมืองเทิงบ้านฉันทน์ ผู้ศึกษาได้นำคะแนนจากการตอบแบบฝึกหัด และคะแนนจากการตอบแบบทดสอบหลังเรียนที่ได้จากการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 20 คน มาวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80 /80 ดังนี้

3.1 รวมคะแนนการทำแบบฝึกหัดของกลุ่มตัวอย่างแล้วนำมาหาค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยแบบฝึกหัดทำยบทที่ทำได้ทั้งหมดเพื่อนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ประสิทธิภาพที่ตั้งไว้

3.2 รวมคะแนนการทำแบบทดสอบหลังเรียนของกลุ่มตัวอย่างแล้วนำมาหาค่าร้อยละเพื่อนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ประสิทธิภาพที่ตั้งไว้

วิเคราะห์ประสิทธิภาพของการทำแบบฝึกหัดเพื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ประสิทธิภาพตัวแรก แสดงผลดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 ร้อยละของคะแนนจากการทำแบบฝึกหัดของนักเรียนแต่ละคนหลังการอ่าน หนังสืออ่านเพิ่มเติม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง เมืองเทิงบ้านฉันทน์

นักเรียน คนที่	คะแนนแบบฝึกหัด				
	ตอนที่ 1 (10 คะแนน)	ตอนที่ 2 (10 คะแนน)	ตอนที่ 3 (10 คะแนน)	ตอนที่ 4 (10 คะแนน)	ตอนที่ 5 (10 คะแนน)
1	7	10	9	10	9
2	9	9	9	10	8
3	8	6	6	10	7
4	7	9	9	7	10
5	7	7	9	6	9
6	8	9	9	9	8
7	8	8	7	7	9
8	6	7	8	7	9
9	6	8	8	6	8
10	6	7	6	8	9
11	6	8	7	8	7
12	6	8	6	7	8

13	6	7	10	9	10
----	---	---	----	---	----

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

นักเรียน คนที่	คะแนนแบบฝึกหัด				
	ตอนที่ 1	ตอนที่ 2	ตอนที่ 3	ตอนที่ 4	ตอนที่ 5
	(10 คะแนน)	(10 คะแนน)	(10 คะแนน)	(10 คะแนน)	(10 คะแนน)
14	6	9	9	8	10
15	7	8	10	10	9
16	6	9	9	8	10
17	6	8	10	10	9
18	7	9	10	10	8
19	6	7	9	8	8
20	7	8	8	8	9
คะแนนรวม	135	161	168	166	174
คะแนนเฉลี่ย	6.75	8.05	8.40	8.30	8.70
ร้อยละของคะแนนเฉลี่ย					80.4

จากตารางที่ 4.4 แสดงว่านักเรียน 20 คน ทำแบบฝึกหัดได้คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 80.4 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80 ตัวแรก

วิเคราะห์ประสิทธิภาพของแบบทดสอบหลังเรียนเพื่อเปรียบเทียบเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80 ตัวหลัง แสดงผลดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 คะแนนและร้อยละของคะแนนจากการทำแบบทดสอบหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

นักเรียนคนที่	คะแนนแบบทดสอบหลังเรียน (30 คะแนน)
1	26
2	25
3	29

 ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

นักเรียนคนที่	คะแนนแบบทดสอบหลังเรียน (30 คะแนน)
5	23
6	29
7	23
8	25
9	27
10	21
11	26
12	26
13	26
14	24
15	24
16	27
17	25
18	27
19	24
20	23
รวม	507
คะแนนเฉลี่ย	25.35
ร้อยละคะแนนเฉลี่ย	84.5

จากตารางที่ 4.5 แสดงว่านักเรียน 20 คน ทำแบบทดสอบหลังเรียนได้คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 84.5 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80 ตัวหลัง

ตารางที่ 4.6 การเปรียบเทียบร้อยละของคะแนนจากการทดสอบประสิทธิภาพของแบบฝึกหัดและแบบทดสอบหลังเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

รายการ	คะแนนเต็ม	จำนวนนักเรียน	คะแนนรวม	คะแนนเฉลี่ย	คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ
แบบฝึกหัด					
ทำขบทเรียน (E ₁)	50	20	804	40.2	80.40
แบบทดสอบ					
หลังเรียน (E ₂)	30	20	507	25.35	84.50

จากตารางที่ 4.6 สรุปได้ว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เมืองเทิงบ้านฉัน ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 80.40 / 84.50 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80 / 80 ที่ตั้งไว้ ดังนั้นหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เมืองเทิงบ้านฉัน

ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียน จำนวน 20 คน เป็นนักเรียนชาย 6 คน นักเรียนหญิง 14 คน นำเสนอในตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เมืองเทิงบ้านฉัน

รายการ	รวม		ระดับความพึงพอใจ
	\bar{X}	S.D.	
ลักษณะรูปเล่ม			
1. รูปเล่มสวยงาม น่าสนใจ	4.85	0.37	มากที่สุด
2. ชื่อเรื่องชวนให้นักเรียนอยากอ่าน	4.65	0.67	มากที่สุด
3. กระดาษปกหน้าแข็งแรงทนทาน	4.25	0.64	มาก

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

รายการ	รวม		ระดับความพึงพอใจ
	\bar{X}	S.D.	
4. หนังสือสามารถเปิดอ่านได้สะดวก	4.65	0.59	มากที่สุด
5. การเย็บเล่มแน่นหนา	4.75	0.44	มากที่สุด
6. กระดาษที่พิมพ์เนื้อเรื่องมีคุณภาพดี	4.70	0.57	มากที่สุด
ลักษณะเนื้อเรื่อง			
1. เนื้อเรื่องให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับอำเภอเทิง	4.60	0.60	มากที่สุด
2. เนื้อเรื่องไม่สับสน อ่านเข้าใจง่าย	4.50	0.69	มากที่สุด
3. เนื้อเรื่องน่าสนใจ ชวนให้อยากอ่าน	4.50	0.76	มากที่สุด
4. เนื้อเรื่องมีความยาวเหมาะสม	3.95	0.76	มาก
ลักษณะการจัดภาพ			
1. ภาพสวยงาม น่าสนใจ	4.90	0.31	มากที่สุด
2. ภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง	4.65	0.49	มากที่สุด
3. ภาพดูแล้วเข้าใจง่าย และชัดเจน	4.45	0.60	มาก
4. ภาพประกอบช่วยให้เข้าใจเนื้อเรื่อง	4.45	0.76	มาก
ลักษณะการใช้ภาษา			
1. ภาษารู้อ่านแล้วเข้าใจง่าย	4.30	0.57	มาก
2. ขนาดตัวหนังสืออ่านง่าย ชัดเจน	4.80	0.52	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.56	0.58	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.7 แสดงความพึงพอใจของนักเรียนต่อ หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เมืองเทิงบ้านฉัน จากการตอบแบบสอบถามหัวข้อที่นักเรียนพึงพอใจในระดับมากที่สุด ได้แก่ ลักษณะรูปเล่ม คือ รูปเล่มสวยงาม น่าสนใจ ชื่อเรื่องชวนให้นักเรียนอยากอ่าน หนังสือสามารถเปิดอ่านได้สะดวก การเย็บเล่มแน่นหนา กระดาษที่พิมพ์เนื้อเรื่องมีคุณภาพดี ลักษณะเนื้อเรื่อง คือ เนื้อหาให้ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับอำเภอเทิง เนื้อเรื่องไม่สับสนอ่านเข้าใจง่าย เนื้อเรื่อง น่าสนใจ ชวนให้อยากอ่าน ลักษณะการจัดภาพ คือ ภาพสวยงามน่าสนใจ ภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง และลักษณะการใช้ภาษา คือ ขนาดตัวหนังสืออ่านง่าย ชัดเจน

หัวข้อที่นักเรียนพึงพอใจในระดับมาก ได้แก่ กระดาษปกหน้าแข็งแรงทนทาน
เนื้อเรื่องมีความยาวเหมาะสม ภาพดูแล้วเข้าใจง่าย และชัดเจน ภาพประกอบทำให้เข้าใจเนื้อเรื่อง
และภาษาอ่านแล้วเข้าใจง่าย สรุปได้ว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม
เรื่อง เมืองเทิงบ้านฉัน ในระดับมากที่สุด

บทที่ 5

สรุปการศึกษา อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษานี้ เป็นการพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เมืองเทิงบ้านฉัน ประกอบด้วยกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยหนังสือที่พัฒนาขึ้นเป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมเชิงสารคดีเกี่ยวกับท้องถิ่น โดยใช้คำบรรยายประกอบภาพถ่ายและภาพอัดสำเนา ขนาด 8 หน้ายก เป็นหนังสือแนวตั้ง จำนวน 63 หน้า เนื้อหาแบ่งเป็น 5 ตอน เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา ข้อมูลปัจจุบัน ของอำเภอเทิง ที่มีความเหมาะสมกับระดับผู้อ่าน คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

1. สรุปการศึกษา

1.1 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.1.1 เพื่อพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเรื่อง เมืองเทิงบ้านฉันสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์

1.1.2 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เมืองเทิงบ้านฉัน

1.2 วิธีดำเนินการศึกษา

1.2.1 ประชากร ในการศึกษาครั้งนี้ใช้ประชากร เป็น นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 โรงเรียนอนุบาลจิว (สักสันเชียงใหม่) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 4 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2547 จำนวน 4 ห้องเรียน รวม 125 คน

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลจิว (สักสันเชียงใหม่) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 4 กลุ่มตัวอย่างเลือกแบบเจาะจง 1 ห้องเรียน จำนวน 20 คน

ระยะเวลาที่ใช้ศึกษา ทำการทดลองภาคเรียนที่ 1 / 2547 ระหว่างวันที่ 19 - 23 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2547

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในศึกษา ประกอบด้วย

1) เครื่องมือที่เป็นนวัตกรรม คือ หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องเมืองเทิงบ้านฉัน จำนวน 5 ตอน และ แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 5 แผน

2) เครื่องมือที่ใช้ทดสอบหาประสิทธิภาพนวัตกรรม คือ แบบฝึกหัด ทำบทเรียน จำนวน 5 ตอน ตอนละ 10 ข้อ แบบทดสอบหลังเรียน 30 ข้อ แบบประเมิน หนังสือสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ และแบบสอบถามความพึงพอใจ

1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือ คือหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เมืองเทิงบ้านฉัน แผนการจัดการเรียนรู้ แบบฝึกหัดทำบทเรียน แบบทดสอบหลังเรียน แบบสอบถามความพึงพอใจ นำหนังสือที่ผ่านเกณฑ์ไปทดลองสอนกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยสอนด้วยตนเองตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น ทดสอบหลังเรียนแต่ละแผนด้วย แบบฝึกหัดทำบทเรียน ทดสอบหลังเรียนด้วยแบบทดสอบหลังเรียน จำนวน 30 ข้อ แล้วทำแบบสอบถามความพึงพอใจต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

1.4.1 วิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือที่เป็นนวัตกรรม คือ หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เมืองเทิงบ้านฉัน จากความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยใช้แบบประเมิน แล้วนำมาหาค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.4.2 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของแบบฝึกหัดและคะแนนเฉลี่ยของแบบทดสอบหลังเรียน กับเกณฑ์มาตรฐาน 80 / 80

1.4.3 วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เมืองเทิงบ้านฉัน โดยหาค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.5 ผลการศึกษา

1.5.1 หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 80.4 / 84.5 คือ นักเรียนสามารถทำแบบฝึกหัดทำบทเรียนแต่ละตอนได้โดยเฉลี่ยร้อยละ 80.4 และนักเรียนสามารถทำแบบทดสอบหลังเรียนได้โดยเฉลี่ยร้อยละ 84.5 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพที่ตั้งไว้ 80 / 80

1.5.2 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นอยู่ในระดับมากที่สุด

2. อภิปรายผล

หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องเมืองเทิงบ้านฉัน ผู้ศึกษาได้สร้างตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 ผลการหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เมืองเทิงบ้านฉัน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการศึกษาปรากฏว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมนี้มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.4 / 84.5 หมายความว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ผู้ศึกษาได้สร้างขึ้น มีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับอำเภอเทิง ได้เป็นอย่างดี ส่งผลให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดท้ายบทเรียนได้เฉลี่ยร้อยละ 80.4 และทำแบบทดสอบหลังเรียนได้เฉลี่ยร้อยละ 84.5 แสดงว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80 / 80 ที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วันชมพู่ ยิ้มรุ่งเรือง (2533) ที่ได้สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องการอนุรักษ์ป่าชายเลน กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านบางละมุง ผลการวิจัยพบว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 85.88 / 87.75 และสอดคล้องกับ สุพรรณิ ททรัพย์เจริญ (2533) ได้สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องคำพังเสียง หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 89.32 / 84.38

สอดคล้องกับงานวิจัยของ อมรรัตน์ เชิงหอม (2541) ที่สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องวันสำคัญของไทย ผลการวิจัยพบว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 86.64 / 85.07 และ จาริก โสมรักษ์ (2537) ได้สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องโรคพยาธิใบไม้ในตับ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า หนังสือมีประสิทธิภาพ 89.00 / 90.66

สอดคล้องกับสุชาติ เจริญฤทธิ์ (2543) ได้สร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง เทียวเมืองพังงา ผลการวิจัยพบว่า หนังสือที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 80.47 / 80.17

2.2 หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ผู้ศึกษาได้สร้างขึ้น มีภาพประกอบที่ถ่ายจากสถานที่จริงและเป็นภาพถ่ายอัดสำเนา สามารถเข้าใจและช่วยให้เข้าใจเนื้อเรื่องได้ดียิ่งขึ้น การที่นักเรียนได้อ่านหนังสือที่เป็นเรื่องราวใกล้ตัวและมีภาพประกอบ ซึ่งเป็นสถานที่จริงในท้องถิ่น ช่วยสร้างความรู้ ทัศนคติ นักเรียนเกิดความรักและหวงแหนในทรัพยากรที่มีอยู่ ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญและตรงกับการศึกษาค้นคว้า (จินตนา ไบกาชุย 2538 : 54) ภาษาที่ใช้เขียนอธิบายสื่อความได้ชัดเจนเหมาะสมกับวัย ขนาดตัวหนังสือสามารถอ่านได้ง่าย หนังสือหีบจับได้สะดวก กระดาษมีคุณภาพดี (ฉัตรชัย สุกระกาญจน 2523 :179) สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นส่วนประกอบที่ทำให้นักเรียนมีความพึง

พอใจต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เมืองเทิงบ้านฉัน ในระดับพึงพอใจมากที่สุด และสามารถใช้เป็นแนวทางสำหรับครูในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เชิงสารคดี เรื่องต่อไป

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

3.1.1 สำหรับนักเรียน หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เมืองเทิงบ้านฉัน ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น ช่วยส่งเสริมวิธีการศึกษา หาความรู้ด้วยตนเอง ส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก โดยจัดให้มีการประกวดการเขียนหนังสือ และนำผลงานไว้ในห้องสมุดหรือมุมหนังสือในห้องเรียน หรือเมื่อนักเรียนอ่านเสร็จ ควรมีกิจกรรมทำบทยบทในแต่ละตอน เช่น เขียนย่อเรื่อง เล่าเรื่อง แสดงความคิดเห็น หรือการเขียนเป็นการ์ตูนนิทาน เป็นต้น

3.1.2 สำหรับครู หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เมืองเทิงบ้านฉัน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น ครูผู้สอนสามารถนำไปใช้ประกอบการสอนอ่าน คติวิเคราะห์ เพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน การวิเคราะห์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ครูผู้สอนในระดับชั้นอื่น ๆ สามารถนำเนื้อหาในหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องเมืองเทิงบ้านฉัน มาปรับใช้ให้สอดคล้องกับระดับและวัยของผู้เรียน ในแต่ละชั้นได้

3.1.3 สำหรับผู้ปกครองและผู้สนใจ สามารถนำไปให้บุตรหลาน ได้อ่าน เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจในท้องถิ่น และเป็นความรู้สำหรับการท่องเที่ยวสถานที่สำคัญ ๆ ของอำเภอเทิง

3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้นคว้าอิสระหรือการทำวิจัย

3.2.1 ในการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นนักเรียนประถมศึกษา (ช่วงชั้นที่ 2) ในการศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไปควรจัดทำสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา หรือระดับช่วงชั้นที่ 3 และ 4 เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับท้องถิ่นของตนเอง และปลูกฝังให้เกิดนิสัยรักการอ่านและเป็นการวางรากฐานการเกิดจิตสำนึกรักบ้านเกิดและร่วมกันพัฒนาท้องถิ่นที่อาศัยอยู่

3.2.2 ควรให้มีการพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม ลักษณะเดียวกันนี้ ในอำเภออื่น ๆ และในระดับชั้นอื่น ๆ ให้มากขึ้น

3.2.3 ควรศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอน ผู้ปกครอง ที่มีต่อการพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ (2539) คู่มือการปฏิรูปสถานศึกษาให้เป็นโรงเรียนในอุดมคติ ตามองค์ประกอบที่กำหนดไว้ในบัญญัติ 10 ประการ กรุงเทพฯ การศาสนา
- _____. (2542) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กรุงเทพฯ ครูสภา
- กรมวิชาการ (2534) หนังสือกับการส่งเสริมการอ่าน กรุงเทพฯ การศาสนา
- _____. (2542) คู่มือการเขียนเรื่องบันเทิงคดีและสารคดีสำหรับเด็ก กรุงเทพฯ ครูสภา
- _____. (2543) การพัฒนาเกณฑ์การประเมินค่าวรรณกรรมไทย กรุงเทพฯ การศาสนา
- _____. (2544) แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา กรุงเทพฯ ครูสภา
- กรมศิลปากร (2525) การขึ้นทะเบียนโบราณสถานภาคเหนือ กรุงเทพฯ กองโบราณคดี
- จินตนา ไบกาชุย (2534 ก) การเขียนสื่อการเรียนการสอน กรุงเทพฯ สุวีริยาสาส์น
- _____. (2534 ข) แนวการจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก กรุงเทพฯ สุวีริยาสาส์น
- _____. (2542) การเขียนสื่อการเรียนการสอนสำหรับเด็ก กรุงเทพฯ ครูสภา
- ชนิสรา คชาทอง (2543) “การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่อง เที้ยวเมืองสงขลา” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย มหาวิทยาลัยทักษิณ
- ธำรง ชูทัพ (2545) “หนังสือในดวงใจของนักเรียน” วารสารวิชาการ 5, 12 (ธันวาคม) : 2-7
- บุญธรรม กิจปรีดาวิสุทธิ (2537) เทคนิคการสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย กรุงเทพฯ
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2534) จิตวิทยาการศึกษา กรุงเทพฯ สหมิตรออฟเซต
- พรจันทร์ จันทวิมลและคณะ (2534) การเขียนและจัดทำสื่อหนังสือสำหรับเด็กและเยาวชน กรุงเทพฯ ตะเกียง
- วันชมพู ยิ้มรุ่งเรือง (2534) “การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง การอนุรักษ์ป่าชายเลน สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา
- วุฒิ แตรสังข์ (2524) “การศึกษาแบบสีและขนาดภาพประกอบแบบเรียนที่นักเรียนประถมศึกษาตอนปลายชอบ” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัย (วิชาการศึกษา)

วรรณพร ปาณะนนท์ (2538) “การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง เมืองแปดริ้ว
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา
 สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2540) *หลักและวิธีการอ่านภาษาไทย* กรุงเทพฯ ไทยวัฒนาพานิช
 สุนีย์ ชุ่มจิต (2542) *หนังสือเด็ก* โครงการพัฒนาตำราวิชาการราชภัฏเฉลิมพระเกียรติ
 เนื่องในวโรกาส พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเจริญพระชนมายุครบ 6 รอบ
 โปรแกรมวิชาประถมศึกษา สถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ราชบุรี
 สุพรรณณี ทรัพย์เจริญ (2533) “การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง คำพังเสียง สำหรับนักเรียนชั้น
 ประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดฉะเชิงเทรา” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
 มหาวิทยาลัยบูรพา
 สุริยา ศรีโสภกา (2536) “การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง การอนุรักษ์น้ำ สำหรับชั้นประถม
 ศึกษปีที่ 5” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา
 แสงดาว แสงบุญ (2544) “การพัฒนาเอกสารประกอบการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ของ
 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่” วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต
 มหาวิทยาลัยศิลปากร
 สืบศักดิ์ พรหมแย้ม (2542) *เมืองเทิง เวียงสูง ภูสวย สามสายน้ำ* เชียงราย อุดมการพิมพ์
 สันหพัฒน์ อรุณธารี (2542) *นิทานสำหรับเด็กปฐมวัย* โครงการพัฒนาตำราวิชาการราชภัฏเฉลิม-
 พระเกียรติ เนื่องในวโรกาส พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเจริญพระชนมายุครบ
 6 รอบ คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏภูเก็ต ภูเก็ต
 อัญญาณี คล้ายสุบรรณ์ (2542) *วรรณกรรมสำหรับเด็ก* โครงการพัฒนาตำราวิชาการราชภัฏเฉลิม
 พระเกียรติ เนื่องในวโรกาส พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเจริญพระชนมายุครบ
 6 รอบ โปรแกรมวิชาบรรณารักษ์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏกาญจนบุรี
 กาญจนบุรี

Good,V.C. (1973). *Dictionary of Education*. New york. Mc Graw . Hill Book

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ นางสาวกัลปพฤกษ์ มุงเมือง
วัน เดือน ปีเกิด วันที่ 26 เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช 2519
สถานที่เกิด บ้านเลขที่ 185 หมู่ที่ 11 ตำบลจิ้ว
อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย 57160
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน อาจารย์ 1 ระดับ 4
โรงเรียนบ้านด้ายเทพกาญจนอนุถัมภ์
อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2532 ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านสักสันเชียงใหม่ ตำบลจิ้ว
อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย
พ.ศ. 2535 มัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนปล้องวิทยาคม
อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย
พ.ศ. 2538 มัธยมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนเทิงวิทยาคม
อำเภอเทิงจังหวัดเชียงราย
พ.ศ. 2542 ครุศาสตรบัณฑิต วิชาเอกภาษาอังกฤษ
สถาบันราชภัฏเชียงใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
พ.ศ. 2547 ศีษาสาตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน)
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี